

SLOVENSKI NAROD

Izjava vsak dan popoldne, izjemni nedelje in praznike — Inerati do 80 peti vrt & Din 2, do 100 vrt & Din 2.50, od 100 do 300 vrt & Din 3, večji inerati peti vrt & Din 4. — Popust po dogovoru, inerati davek posebej — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za tucetstvo Din 25.—, Rokopis se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Kranjeva ulica 60. 6
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Nacistični prevrat v Avstriji:

Konec samostojnosti in neodvisnosti Avstrije

Snoči so prisilili Schuschnigga k odstopu in izročitvi oblasti hitlerjevcem

Pod grožnjo, da bodo nemške čete vkorakale v Avstrijo, je moral kancelar dr. Schuschnigg odpovedati za nedeljo najavljeno ljudsko glasovanje in odstopiti — Nova vlada je popolnoma hitlerjevska

DUNAJ, 12. marca. br. Cesar nihče ni slutil in pričakoval, se je zgodilo. Hitlerjevi so v pretekli noči izšli v Avstrijo državni prevrat in se polastili vse oblasti v državi. Od danes dalje je Avstrija hitlerjevska. Samostojne in neodvisne Avstrije, zgrajene po načelih papežev enciklik, »Quadragesimo anno« je konec. Od danes dalje palapa po vsej Avstriji zastava s kljukastim križem.

Včeraj so se dogodki razvijali od poldneva dalje z bliskovito naglico ter so na dramatičen način zaključili napore kancelarja Schuschnigga za ohranjanje avstrijske neodvisnosti. Ko so avstrijski nacisti uvideli, da bi pomenil za njih izid ljudskega glasovanja hud poraz, so se zatekli k svoji stari metodi nasilja. Popoldne je bil kancelarju Schuschniggu po posebnem odpisancu iz Berlina sporočen kratkoročni ultimatum nemške vlade, ki je zagrožila da

bo vkorakala v Avstrijo nemška vojska če se ljudsko glasovanje takoj ne odgodi, kancelar Schuschnigg ne odstopi in izroči vso oblast v državi narodnim socialistom. Dr. Schuschnigg se je tej grožnji sprva uprl, upajoč, da bo našel zaslombo pri veljelah, zlasti pri Italiji, ki se je doslej vedno postavljala za zaščitnico avstrijske samostojnosti in neodvisnosti. Toda Schuschniggovi apeli so tako v Rimu, kakor v Parizu in Londonu naleteli na gluha ušesa. Bil je postavljen pred izbiro, da ali izjave oborožen spopad, ki bi zahteval morda nešteto žrtv in potoke krvi ter pa-hnil državo v vrtnice krvave revolucije, ali pa da se ukloni nasilju in odstopi. Odločil se je za umik. Z njim so se solidari-zirali tudi vsi ostali nenacistični ministri, dočim so hitlerjevski ministri ostali na svojih mestih.

Tudi Miklas odstopi?

Dunaj, 12. marca. br. Pozno ponoči so se razširile uradne še nepotrjene vesti, da bo odstopil tudi predsednik države Miklas. Na njegovo mesto bi imeli priti bivši ministri predsednik in sedanjí predsednik glavne kontrole dr. Ender.

Bivši ministri beže

Dunaj, 12. marca. br. Večina bivših kleri-kalnih ministrov, ki so pod silo razmer morali odstopiti, je že v teku noči zapustila Dunaj. Ministra Zernatto in Stockinger sta se z avtomobilom odpeljala na Madžarsko, trije drugi, katerih imena še niso znana, so pobegnili na Češkoslovaško, zvezni kancelar

dr. Schuschnigg pa se je ponoči z avtomobilom odpeljal na Koroško in namerava od-potovati v Italijo. Ni še znano, ali je že prekorachil mejo.

Hitlerjeva poslanica

Dunaj, 12. marca. br. Danes popoldne bo nemški propagandni minister dr. Rudolf Hess po radiu prečital poslanico nemškega državnega kancelarja Hitlerja Avstriji. V poslanici bo Hitler kot vrhovni voditelj narodnih socialistov podal smernice za delo avstrijskih nacistov in obeležil tudi bodoči položaj Avstrije v sklopu nemške narodne skupnosti. Verjetno je, da se bo dotaknil tudi vprašanja anšlusa in pojasnil stališče Nemčije do dogodkov v Avstriji.

Prevzem oblasti po hitlerjevcih

Danes so bili imenovani novi deželni glavarji, policijski direktorji in mestni župani

Dunaj, 12. marca. br. Že v teku noči so bili izdani vsi potrebni odloki o namestitvi narodnih socialistov na vseh vodilnih mestih državne uprave. Imenovani so v vseh deželah novi deželni poglavarji, novi varnostni direktorji, policijsko oblast pa so povsod prevzeli voditelji narodno socialističnih napadalnih in zaščitnih oddelkov. Prav tako so imenovani tudi novi župani vseh mestnih občin. Na vsa ta mesta so postavljeni izraziti narodni socialisti. Na Dunaju je imenovan za župana dosedanjí podžupan dr. Lahr, v Gradcu pa odvetnik dr. Julius Kaspar. Deželni glavar za Štajersko je postal inž. Helfrid, za policijskega direktorja v Gradcu pa je imenovan vodja štajerskih SS oddelkov odvetnik dr. Siegfried Ueberreiter.

Nemška policija na Dunaju

Dunaj, 12. marca. br. Po noči so prišli na Dunaj vrhovni voditelji nemške policije s šefom SS oddelkov Himmlerjem na čelu. Ob 5. jutraj so se preko Monakovskega pripeljali na Dunaj, kjer so takoj prevzeli vodstvo poslov in organizacijo avstrijske policije. Z njimi so prišli šef berlinske policije Heyderich, šef rediteljske policije general Daluoger, vodja berlinskih SS oddelkov Jost in vodja berlinskih SA oddelkov podpolkov-

nik Meisener. Oni bodo organizirali pred-vsem policijsko upravo na Dunaju in vodili vse posle okrog policijsko-političnih ukre-pov.

Zapori se polnijo

Dunaj, 12. marca. br. Že v teku noči so narodni socialistični oddelki, ki so še pred sestavo nove vlade po večini že na lastno pest prevzeli policijsko oblast v Avstrijskih deželah in na Dunaju, izvršili številne are-tacije prisiljav in voditeljev patriotske fran-te in levitarjev. Te aretacije utemeljujejo s tem, čas da je treba te ljudi zaščititi pred ogorčenimi nacističnimi množic, ki bi se mu bile izpostavile s strani teh ljudi utegnile mashevati za preganjanje, katere-pod prejšnjim režimom. Na Dunaju so zapori prenapolnjeni.

Proslava zmage

Dunaj, 12. marca. br. Današnji dan je v vsej Avstriji posvečen proslavi nacistične zmage. Po odpravi oblasti so vse šole zaprte, prav tako pa je v proslavo zmage odre-jena zapora industrijskih podjetij za 10. tr-govin z izjemo živilskih za 11. živilskih trgo-vin in obratov pa za 15. uro. Popoldne bo prirejana manifestacijska zborovanja, na katerih bodo govorniki pojasnili pomen do-godkov in izdali smernice za nadaljno delo.

Varnostni ukrepi v ČSR in na Madžarskem

PRAGA, 12. marca. br. V Pragi z največjo pozornostjo spremljajo dogodke v Avstriji. Odločno zanikajo vesti, ki so bile sinoči razširjene v inozemstvu, da je češkoslovaška vlada odredila mobilizacijo ter poslala svoje čete na nemško in avstrijsko mejo. Res je le, da je vlada odredila po-strežno kontrolo na meji, ker je bilo pričakovati, da bo v Avstriji prišlo do incidentov ter da bodo skušali begunci priti preko meje. Ministrski predsednik dr. Hoff-er je sinoči ob 21. sklical sejo vlade. Na seji so sproti proučevali poročila iz Avstrije ter pozno v noč spremljali dogodke. BUDIMPEŠTA, 12. marca. br. Madžarska vlada se je sinoči sestala k izredni seji, ki je trajala pozno v noč. Notranji in zunanji minister sta podala poročila o do-godkih v Avstriji in o ukrepih na meji. Meja je začasno zaprta in kontrola po-strežena. Dogodki v Avstriji so izzvali na Madžarskem veliko razburjenje.

Presenečeni London

London, 12. marca. A.A. (Reuter) »V Londonu ni nič znanega o kakšnih nenavadnih in izjemnih ukrepih, ki naj se izvrše v Monakovem in o njihovem vzroku. S temi besedami je zunanji urad demantiral na vprašanje agencije Reuter vsa poročila o kakšnih nenavadnih dogodkih na Bavarskem. Nekaj minut na to je neki višji uradnik propa-gandnega ministertva obvestil agencijo Reuter, da se izvrši gibanje neznanih oddelkov vojaštva, da se pomnože obsejne čete in obvaruje red čez nedeljo.

Kaj bo z rimskimi protokoli

BUDIMPEŠTA, 12. marca. br. V madžarskih krogih so nad dogodki v Avstriji zelo presenečeni in s skrbjo gledajo na nadaljnji razvoj. Posebno jih skrbi, kaj bo sedaj z rimskimi protokoli. Z vključitvijo Avstrije v nemški sistem bo po sodbi madžarskih krogov avtomatično prenehal funkcionirati rimski sporazum in bosta tako Avstrija in Madžarska izgubili zaslombo, ki sta jo doslej uživali v Italiji: Avstrija se bo morala podrediti nemški štisljki in bo tako izgubila iz sistema zma-

Novi boji z Arabci v Palestini

Jeruzalem, 11. marca. A.A. V Palestini so bili v več krajih teroristični incidenti. Snoči so našli na železniških progah iz Jeruzalema v Tel Aviv in v Egipt 3 peklen-ske stroje. Dva sta eksplodirala na progi iz Tel Aviva v Jeruzalem, enega pa so našle vojaške straže, ki nadzirajo železnice in ceste. V severnih krajih Samarije nastopa teroristična tolpa, ki jo vodi neki pobegli kaznjenev. V neposredni okolici Jeruzalema so razbojniki izropali vas. V severni Palestini se je danes nadaljeval boj, v katerem je padlo 30 teroristov, z nezmanjšanim ogorčenjem.

Blizu Safeda je prišlo do bitke med polici-jo in skupino 100 Arabcev. Poslali so tak-ko letala na pomoč. Mrtvih je obeležalo 32 Arabcev.
Lep dar: Zgodbe brez groze

Dr. Kurt Schuschnigg
zadnji kancelar samostojne Avstrije

Dr. Artur Seyss-Inquart
prvi kancelar hitlerjevske Avstrije

Novi avstrijski državni kancelar Arthur Seyss-Inquart se je rodil 22. julija 1892. v malem kraju pri Jichavi na Češkoslovaškem kot sin vladnega svetnika in gimna-zijskega direktorja iz Olomucca. Po očetu je česki Nemec, njegova mati pa je iz Mem-mingena na Bavarsko-Svabskem, a njeni predniki so bili doma iz Beljaka na Koro-skem.

Seyss Inquart je študiral gimnazijo v Olomuccu in se je že v mladih letih udeležoval v nacionalnih vrstah českih Nemcev ter v borilah med Nemci in Čehi. Za dok-torja prava je promoviral na Dunaju, nato je pa moral na fronto. Boril se je na ruskem, italijanskem in rumunskem bojiš-ču, bil je ranjen in štrikrat olikovan.

Leta 1921. je začel izvrševati odvetniško prakso na Dunaju. Zanimal se je predvsem za delovno pravo in je bil zaradi tega ime-novan v kodifikacijsko komisijo za avstrijsko delovno pravo. Zanimivo je, da se po-litično ni udeleževal, pospeševal pa je go-spodarske in kulturne stike med Avstrijo in Nemčijo in jih skušal še poglobiti. Zato je bil tudi imenovan za predsednika Avstrijsko nemške ljudske zveze. Na Dunaju je slovel kot eden najuglednejših pravnikov in je bil tudi v tesnih stikih z bivšim kan-celarjem dr. Schuschniggom, ki ga je 17. ju-nija 1937. tudi imenoval za državnega taj-nika, katerega naloga je bila posredovati med nacionalno opozicijo in zvezno vlado.

Na podlagi dogovora v Berchtesgarnu med Hitlerjem in Schuschniggom, v sočotu 12. februarja, je bil Seyss-Inquart pri-prenovan avstrijske vlade 16. februarja ime-novan za ministra za notranje zadeve in javno varnost.

Angleško-italijanski klirinški sporazum

Rim, 11. marca o. Listi poročajo iz Lon-dona, da so se italijansko angleška pogaja-nja o novem klirinškem sporazumu končala z uspehom. Sporazum je bil snoči parafi-ran. Italijanski listi smatrajo to za prvi uspeh, dosežen v novi atmosferi, ki je za-vladala v odnosih med obema državama po Edenovi ostavki.

Borzna poročila.

Curth, 11. marca. Beograd 10. — Pariz 13.65, London 21.005, New York 431.75, Bruselj 72.885, Milan 22.695, Amsterdam 240.925, Berlin 174. — Dunaj ne notira, Praga 15.14, Varšav 81.80, Bukarešta 2.55.

Ginljivo slovo dr. Schuschnigga

Poslovilni govor zadnjega kancelarja samostojne avstrijske države

Ob 19.45 se je kancelar Schuschnigg po-slovil od avstrijskega prebivalstva po ra-diu z naslednjim govorom:

»Avstriji, Avstriji!
Današnji dan nas je postavil pred težko in odločilno situacijo. Dobil sem od predsednika države nalog, da o teh dogodkih obvestim avstrijsko prebi-valstvo.

Nemška vlada je predsedniku države Miklasu stavila kratkoročen ultimatum, da mora imenovati za zveznega kancelarja od nemške države predlagano osebnost, za člane vlade pa od nemške vlade označene osebe. V nasprotnem primeru bodo nemške čete po poteku tega roka vkorakale v Avstrijo.

Ugotavljam pred vsim svetom, da so popolnoma izmišljene vse vesti, ki so razširjene ponekod po Avstriji in po inozemstvu, češ da je v Avstriji izbruhnila revolucija, da teče kri v potokih, da vlada ni gospodar položaja in da ne more napraviti reda.

Predsednik države mi je naročil, naj sporočim vsemu prebivalstvu Avstrije, da se umikamo nasilju. Ker za nobeno ceno, tudi v tej resni in težki uri ne, no-čemo prelivati nemške krvi, smo naši oboroženi sili dali nalog, naj se za pri-

mer, da bi ne ške čete res vkorakale v Avstrijo, brez odpora umakne in počaka na odločitve prihodnjih ur.

Ob enem je predsednik države Miklas imenoval generalnega inspektorja vojske, pehotnega generala Silhovskega za »hovnega poveljnika avstrijske oborožene sile. On bo izdal nadaljnja na-vodila vojski.

Jaz pa se ob tej uri poslavljam od avstrijskega naroda z besedami:

Bog čuvaj Avstrijo!

Godba je nato odsvirala avstrijsko državno himno »Bog ohrani, bog ob-vari«.

Plebiscit odgođen

Ob enem je bilo objavljeno, da je za ne-deljo razpisano ljudsko glasovanje odgo-de-no za nedoločen čas.

Vest o odstopu Schuschnigga je bila v avstrijskih nacističnih krogih sprejeta z velikanskim navdušenjem in v tem trenut-ku so se avstrijski hitlerjevci že smatrali gospodarje položaja. Povsod so nastopili zelo oblastno, se polastili v prvi vrsti poli-cije in prevzeli s svojimi napadalnimi in zaščitnimi oddelki skrb za javni red in mir.

Nova vlada Seyss Inquarta

V vladi so samo izraziti nacisti

Na Dunaju so se med tem že vršila med Seyss Inquartom in predsednikom države Miklasom pogajanja o sestavi nove vlade v smislu zahtev nemškega ultimata.

Ob 1.30 jutraj je bilo po radiu razgla-šeno, da je nova vlada sestavljena. Z bal-kona kancelarske palače je vodja nacistov inž. Reinthaler najbrž objavil prevzem oblasti po narodnih socialistih, nakar je dr. Jury sporočil zbrani množici sestavo vlade. Vlada je sestavljena tako le:

zvezni kancelar dr. Arthur Seyss-In-quart;
podkancelar: g'eneral dr. Gleise-Hor-stenau;

zunanje zadeve: dr. Wilhelm Wolf;
pravosodje: notar dr. Franz Hueber;
prosveta: univ. prof. dr. Oswald Men-gin;

socialno skrbstvo: dr. svetnik dr. Hu-go Jury;
financa: dr. Rudolf Neumayer;
kmetijstvo in gozdovi: inž. Anton Reinthaler;
trgovina in promet: dr. Hans Fisch-böck;

Zvezni kancelar dr. Seyss-Inquart ima tudi vodstvo ministertva za držav-no obrambo.

Za državnega podtajnika za javno varnost pri kancelarju je imenovan du-najski policijski direktor dr. Mihael Skubl.

Uradu zveznega kancelarja sta pri-deljena za zadeve varnostne službe dr. Ernest Kaltenbrunner in za zadeve po-litične vzgoje major Hubert Klausner.

Kako je prišlo do prevrata

Nemška vojska je bila že na meji in je zasedla vse strateške točke

DUNAJ, 12. marca. br. Kakor zatrjujejo v okolici dr. Schuschnigga, je prišlo do spremembe v Avstriji pod pritiskom Berli-na. Včeraj je bila odredjena mobilizacija sedme nemške armade, ki ima svoj sedež v Monakovem. Na Bavarskem so rekviri-rali vse avtomobile in druga transportna sredstva in jih stavili na razpolago vojski, ki je krenila na avstrijsko mejo, pripravila na, da po izteku ultimata vkoraka v Avstrijo. Nemške čete so po dunajskih infor-macijah, ki pa jih v Berlinu demantirajo, okrog sedme prekorachile mejo, zasedle vse strateško važne točke na meji tako, da bi onemogočile vsako akcijo avstrijske vojske. Avstrijski notranji minister Seyss Inquart pa je izdal avstrijski eksekutivi nalog, da se nikjer ne sme upirati nem-skim četam, če bi prišle na avstrijsko ozemlje. Sprito tega je bilo jano, da bi

Dunaj padel v par urah, če bi se Schuschnigg upiral. Nekateri oddelki nemške vojske so zasedli tudi važnejše obmejne kraje. Nemške čete so korakale v Avstrijo v treh kolonah in sicer na Tirolski, solno-graški in gornjavstirski meji, tako da bi v danem primeru lahko v par urah zasedle vse ozemlje. Ko pa so prišle v Dunaja vesti, da so narodni socialisti prevzeli ob-last, so se nemške čete umaknile z avstrijskega ozemlja nazaj za nemško mejo.

Da bi zaradi tega postopanja Nemčije ne prišlo do kakšnega mednarodnega incidenta, so stvar maskirali na ta način, da je Seyss Inquart po odstopu Schuschnigga kot za-časni vodja kancelarskih poslov poslal Hit-lerju brzojavko, v kateri ga naproša, naj mu pošlje nemške čete za obnovo reda in mira, češ da groz v Avstriji marksistični upor.

Dramatično pričakovanje milijonskih dobitkov

Zrebanje je komična, največji dobitki se odliči izven Slovenije

Ljubljana, 12. marca. V veliki dvorani Trgovskega doma je zavladovala včeraj popoldneva pravda senzacije. Že pred začetkom zrebanja je bila dvorana povsem zasedena. Ljudje so se gnetli tudi na galerijah. Ko se je začelo zrebanje, ni mogel več nihče v dvorano. Pred začetkom zrebanja je stopil pred mikrofoni, ki je bil nameščen pred izklicatelji števil, radijski napovedovalec. S tem se je še stopnjevala dramatična napetost, ki je ob zrebanju milijonov dosegla vrh. Predočiti si jo lahko samo, če ste kdaj prisostvovali velikemu sodnemu procesu, ko je šlo za zločinca za kožo. Toda pri tem procesu je šlo za kožo prav za prav slehernemu udeležencu: vsi smo stali pred strašnim sodnim sodom. Komu izmed nas se bo nasmehnila sreča in ali je kdo med nami, ki bo odhajal iz dvorane kot novopečeni milijonar?

Na podj je stopil direktor upravnega odbora Državne razredne loterije. Povedal je, pod kakšnimi pogoji bo izreban milijon din. Zdelo se je, kakor da so poslušalci šele potem začeli verjeti, da gre v resnici za milijone ter da prej še niso bili dovolj prepričani: senzacija je bila prevelika. Levi, večji hoben je vseboval še precej usodnih zavrtkov s številskimi srečkami, v desnem bobnu, kjer so bili vlozenci dobitniki, se je pa rdečilo samo še na dnu nekaj zavrtkov. Vendar jih je bilo še 500. Na dva izmed njih je odpadlo 3 milijone din.

Predsednik komisije je napovedal v slovenski, da bo med prvimi sto številskimi izrebanimi milijon din. Izklicatelja števil srečka sta začela izklicati počasi, slovesno, razločno. Njuna glasova prenašala radio in klove, na katero številko bo padel milijon. Ljudje poslušajo s pridržano sapo. Trudijo se, da bi ničesar ne preslišali. Postalo je soparno in poslušalec je začel liti znoj po obrazih. Toda ne je zaradi vročine, temveč predvsem zaradi nervoznosti, vročice. Tretji izklicatelj, ki je čital vsote dobitkov je odgovarjal patetično: Jedna hiljada dinara! ... Enkrat, dvakrat, trikrat, desetkrat! ... Kje je dobitnik 3.000 ali več dinarjev, ki se jim bo pridružil še milijon dinarčkov? Kakor človek tik pred smrtjo v enem samem trenutku preživi v spominu vse življenje, tako dolgi in strašni so se nam zdeli ti trenutki. Članom komisije je postalo vroče, izklicateljem so se začela sušiti grla. Sluge so prinašale vodo v kozarčih.

Dobitke so bile izklicane same večje številke srečk, zato se nam je zdelo številka 422 še tem bolj čudna. Ko je bila izklicana, je tretji izklicatelj, ki je izkliceval dobitke, povzdignil glas: šest hiljada dinara i premija! ... Trenutek grobne tišine, čim je pa napovedal se predsednik komisije v slovenski, da je bilo izreban milijon din, je završalo med občinstvom. Najhujša živčna napetost je popustila, ljudje so si obrisali znojne obraze. Toda to je bil le kratek odmor živčne napetosti.

Najhujše se je šele začelo. Napetost se je začela zopet stopnjevati, ko je bilo kmalu po izrebanem milijonu izreban 200.000 din, na srečko št. 9.327. Kaj vse si je prihranila sreča za včerajšnje popoldansko

zrebanje, sprevidimo že iz tega, da je bil izreban tudi en dobitnik po 100.000 din, 2 po 10.000, eden po 35.000, trije po 8.000 din itd.

Dolgo je trajalo, preden je nastopil zopet usoden trenutek, ko je direktor napovedal, da bo izreban 2 milijona din, kajti največja premija je odpadla na zadnji večji dobitnik med zadnjimi izrebanimi sto številskimi. Izklicatelja sta dotlej izklicavala manj slovesno. Ko je pa bilo napovedano zrebanje zadnje premije in ko so poslušalci zvedeli, da bo odpadla na dobitke 15.000 din, ki je ostal edini večji neizreban, sta izklicatelja zopet povzdignila glas.

Poslušalci so trpeli prav fizično zaradi živčne napetosti, zlasti se, ker dobitke 15.000 din ni bil zelo dolgo izreban. Pri vsaki številki smo mislili, da je prava. Vendar je bila »pravka« izklicana šele skoraj povsem zadnja. Za njo so izreball samo še tri dobitke po 1.000 din.

Zadela je srečka št. 9.327, torej tudi ena izmed manjših števil. Čim je bila izklicana premija, so ljudje začeli vstajati; nekateri zato, da bi se prepričali, če so prav slišali, večina je pa odhajala, ker se ni zanimala za nič več. Nekateri so bili pa celo veseli, da niso zadeli milijonov, ker so se tako lažje otresli vznemirjenja, ki se jih je polastilo na zrebanju in ki jim je šlo bolj na živce kakor drugi včerajšnji veliki mednarodni dogodki.

Prva premija se deli na polovici srečki, ki sta bili prodani v Zagrebu pri Prastedi in mentalni Kreutzerju. Tudi druga premija se deli na polovici srečki, ki sta pa bili prodani v Beogradu pri Vasiću in A. Pavloviću.

Popoldne so bili izreballi še naslednji večji dobitki:

200.000 din št.	9.327
100.000 din št.	4.224
35.000 din št.	37.824
25.000 din št.	8.793
15.000 din št.	31.402 in 2.000.000 premije
10.000 din št.	52.238, 28.401
8.000 din št.	70.726, 2.190, 23.174
6.000 din št.	47.615, 74.315, 482 in premijo 1.000.000 din
5.000 din št.	65.060, 79.902, 99.534, 76.683
3.000 din št.	35.617, 6.942, 80.817, 20.632

Dobitnika največje premije

Iz Novega Sada poročajo, da je polovico glavne premije zadel na polovici srečko tamkajšnji glavni tajnik novosadske produktivne efektivne borze dr. Branko Petrović. Drugo polovico srečke je kupil Petrovićev prijatelj neki žitni trgovec v Novem Sadu.

Sreča se je nasmehnila tudi svomašemu trgovcu Nikolaj Marinoviću v Despotovu, ki je na svojo srečko 42.958 dobil premijo v višini 250.000 din.

Precej sreče so imeli tudi Kumanovčani. Pred dnevi je srečka Jovana Antića zadela 200.000 din, pri včerajšnjem zrebanju pa je zadel pol milijona din na srečko 54.650 reven delavec Jovan Ciprijanović iz Kumanova. Četrtno ste srečke z zneskom 503.000 din je zadel reven obrtnik iz Banje Luke.

strogega zapora. Ker je odnesel z dvorišča Stavine družbe 176 kg starega železa, z dvorišča Strojnih tovarn in livarn pa 5 k. maškov oblikovanih okvirjev iz litca železa. Tatvino je priznal in kazni sprejel.

Zopet akademik

Ugasnilo je mlado življenje. Smrt je zopet posegla s svojo koščeno roko v akademsko vrsto, ki jim zadnja leta s čudovito dolednostjo ugrablja najboljše.

Po krajšem trpljenju je v sredo 9. t. m. umrl v Beogradu Boris Goršek, student medicine, sin dr. Milana Gorška, advokata v Sl. gorici. Pokojni Boris je dovršil gimnazijo v Ptuj, nakar ga je pot naprej vodila v Zagreb na medicinsko fakulteto, ki pa jo je kmalu zapustil in se vpisal na beograjsko, kjer je v kratkem času pokazal izredno delavnost. Posebno se je uveljavil kot marljiv član Društva Slovenov, kjer je poštvalno sodeloval v mnogih odsekih. Idealen, družaben in vedno naprednega mišljenja, si je kmalu pridobil mnogo prijateljev, postal pa je žrtev zahrbtnih bolezni, kakor premnogokrat dogaja z najboljšimi mladenci.

V četrtek popoldne je bila na beograjskem novem pokopališču zadušnica za pokojnika ob navzočnosti mnogih sorodnikov in prijateljev. Posebno častno so se odpravili beograjski akademiki Sloveni, ki so se enkrat pokazali, koliko so cenili pokojnika in kako tesno jih je vezalo nanj iskreno prijateljstvo. Eden izmed akademikov se je v kratkem in ganljivem govoru posloval od svojega bivšega tovariša in prijatelja. Po končanem obredu so pokojnikovo truplo prepeleli v robinsko grobnico v Ruše.

Naj mu bo lahko zemlja v ljubljani domovini, njegovim staršem in sorodnikom iskreno sožalje!

IZLETI

Zveze za tujski promet v Ljubljani v mesecu marcu:

- 13. marca. Posebni vlak v Planico k mednarodnim skakalnim tekam.
- 19. in 20. avgusta. Avtobusni izlet v Gorico, Udine, Trst in nazaj.
- 19. in 20. avgusta. Turni smučski tečaj v 3 skupinah: a) Boh. jezero, Vogel, Komna, b) Vršič, Krnica, Rateče-Planica, c) Pohorsko pogorje.
- 25. 26. in 27. avgusta. Avtoizlet v Gorico, Trst, Reko in nazaj.
- 29. 30. in 31. avgusta. Izlet v Split k spuščanju v morje prve vojne ladje, zgrajene v naši državi.

Informacije dajejo in prijave sprejemajo vse biljetarne PUNIK-a v Ljubljani, Kranju in na Jesenicah.

Tri pomembne pevske prireditve

Ljubljana, 10. marca. Pozimi so se naša pevka društva samozvestno in smoteno pripravljala za zgodnje pomladanske nastope. Doživeli smo že več lepih koncertov, čakajo nas pa še novi. — V soboto zvečer priredi najstarejša slovenska pevsko društvo »Lira« v Kamniku svoj vsakoletni koncert. Vodi ga že dolgo, aglini pevovodja Ciril Vremsak, ki je za sobotni koncert izbral spored deloma skladb starejšega datuma (Foerster, Adam, Savin, Juvano), tri nove Prelovce (med njimi bosta 2 prvi izvajanci: »Kje so tvoje rožice« in »Prvi greh« (Adam in Eva)) v zadnjem delu koncerta so pa narodne pesmi v harmonizaciji Deva, Horvata in Preglja. Moški zbor »Lira« se je izvedbo obirnega sporeda (15 pesmi) temeljito pripravil in bo njegovo petje gotovo ugajalo. —

V nedeljo popoldne pa proslavi »Zvone« v Trbovljah 30-letnico, odkar je njegov pevovodja Oskar Moll. K temu jubileju se bo povrnem. Za danes le povem, da bo spored nedeljskega jubilejnega koncerta izredno zanimiv. Poleg treh Adamičevih a capella zborov, bodo izvajali z orkestrom Parmovega »Povodnega moža« (solisti Polajnar, Jevan in Kovač iz Ljubljane), dalje suito iz Smetanove opere »Prodaná nevesta«, orkester sam bo pa prednašal Čajkovskega suito. Ves spored bo dirigiral jubilar. Koncert bo za Trbovlje važen kulturni dogodek. —

V ponedeljek zvečer pa kontertira v franciskanski dvorani v Ljubljani pevsko društvo »Grafika« pod vodstvom svojega pevovodje Danila Cerarja z sporedom po večini novih, še neizvajanih, »Grafike« polonijev skladb skladateljev Adamiča, Deva, dr. Dolinarja, Juvana, Gröbminga, Komela, Jobsta, Jereba, Prelovca, Premrla, Hochreiterja, Ocvirka, Tomca, Vodopivca in Železnika. »Grafika« zasluži v ponedeljek zvečer za svoja resna stremjenja razprodano dvorano! Z. P.

Samomor starčka

Ljubljana, 12. marca. Včerajpopoldne so ljudje opozorili službovega stražnika pod Rožnikom, da so našli pod smrekami nad starim streliščem obešenega starega moža. Stražnik je takoj odšel na označeni kraj, kjer je res našel obešence na jermenu že mrtvega. O tem je takoj telefonično poročal na višjo stražnico, nakar je prispeval na kraj žalosnega dogodka policijska komisija. Zdravnik dr. Lužar je ugotovil, da je smrt nastopila že pred nekaj urami. Truplo so na njegovo odobro prepeljali v mrtvašnico pri Sv. Krištofu. Identiteto mrtvega, ki ni imel pri sebi nikakih dokumentov, so pa kmalu ugotovili. Bil je to 64letni Jakob Rihtar, po poklicu bivši delavec, rojen v Staničah pri št. Vidu nad Ljubljano. Že dopolnilen okrog 11.40 se je Rihar zgledal na policijske stražnike na Viču, kjer je hotel oddati skatlo s svojimi dokumenti in razno drobnarino. Ker je govoril nekak mešanico, so ga na stražniško odpravili, nakar je položil skatlo na hodnik pred stražnik, kjer so jo kasneje našli, sam pa je odšel proti Rožni dolini in nato najbrže naravnost v gozd, kjer je izvršil samomor.

KDO NAJ PAZI?

— Kadar ješ jabolko drago dete, moraš paziti na črva.
— Mamica kadar jem jabolko, mora črv paziti name.

Ogromno praško zletišče

Na njem bo prostora za 162.000 gledalcev — Zadnja etapa del na zletišču

Kakor kažejo vsi znaki, bo X. vsokolski zlet v Pragi doslej največja sokolska prireditev. Priprave za zlet dobro napredujejo in na zletišču se je začela zadnja etapa priprave ter ogromnih stavbnih del.

POVRŠINA ZLETIŠČA 40 ha

Celotno zletišče zavzema 40 ha. Samo telovadno meri 200 x 300 m (6 ha). Ogromen prostor zavzema še oblačilnice s priključnimi prostori in sicer okrog 183 ha.

Vhodov na zletišče bo glavnih 10, vseh 100, blagajn pa 80.

H glavni tribuni, ki je bila zgrajena že l. 1931 in ki je dolga 105 m, zdaj dozidavajo levo in desno krilo tribun. Obe krili bosta po 104 m dolgi. Nova tribune bodo imele železno streho, za kar bodo porabili 12 vagonov železa. Stroški za tribune bodo znašali 9 milijonov Kč, (okrog 14 milijonov din).

PROSTORA ZA OKROG 162.000 GLEDALCEV

Že po tem lahko sprevidimo, kako veliko je zletišče, da bo v njem prostora za okrog 162.000 gledalcev. Ložnih sedežev bo 7.149, stolov 7.910, navadnih sedežev 20.470 in 54 stoje 814 stoje.

V avtomobilskem parku bo prostora za okrog 2.400 avtomobilov in 100 avtobusov.

DELAJO ŽE TRI LETA

Pri zemljskih in stavbnih delih so zaposleni delavci iz tri let. V tem času so prekopali stošibše kubitnih metrov zemlje. Vea površina zletišča je bila znižana povprečno za 8 metrov. Z odkopano zemljo so nasuli stošibše pod tribune.

Za nove tribune bodo porabili 150 vagonov lesa, za garderobe pa 300 vagonov. Tribune bodo delno železobetonske.

120 KUHINJ NA ZLETIŠČU

V garderobah bo 64.000 prostov. Prostori za ženske in moške so ločeni med seboj. Garderobe bodo v 24 poslopih. V njih bodo tudi vsi drugi prostori, potrebni za prehranjevanje, kopanje, zdravstvene potrebe itd. Tako bo tam n. pr. povsem opremljena operacijska dvorana.

V teh prostorih bo v obratu 120 vojaških kuhinj, ki bodo lahko prehranjevale po 40 tisoč ljudi.

DIJAKOV BO NASTOPILO 32.000

Na zletu dijakov (naraščaj) bo nastopilo 32.000 telovadcev, mnogo več kakor so pričakovali. Naraščajniki zunanjih žup bodo morali biti v Pragi najpozneje do 17. junija. Za stanovanja je že preskrbljeno; okrog 20 tisoč jih bo prenočevalo v prostorih oblačilnic, drugi pa v solah v bližini. Hrano bodo dobivali vsi na zletišču. Računajo se prehrano do 35.000 naraščajnikov in naraščajnic. Spreved sokolske mladine bo v nedeljo

19. junija, in sicer letos prvič v Pragi. Dolžina poti, kjer se bo pomikal spreved, je 7 km.

Priprave jugoslovenskega sokolstva

Pod predsedstvom II. nam. staroste saveza SKJ br. Paunkovića je bila nedavno v saveznih prostorih v Beogradu seja zletnega odbora, na kateri so razpravljali o udeležbi jugoslovenskega Sokolstva na X. vsokolskem zletu v Pragi. Po dosedanjih prijavah, ki jih je prejel načelnik SSKJ se je izmed 16 (SSKJ šteje 25 žup) prijavilo okrog 8.000 udeležencev.

Načelnik saveza SKJ bo izdelalo posebne prijavnice, ki jih bodo prejeli edini, prav tako bodo vse edince prejeli navodila glede potnih listov, zletnih znakov, potovanja, prehrane in bivanja v Pragi. O ceni vseh listov bodo izdana točna navodila, ko prejme zletni odbor odgovor od generalnih direktorjev avstrijskih in madžarskih železnic.

Zletni znaki saveza SKJ bodo veljali za telovadce 10 din, za netelovadce 25 din, s posebnim obrazcem direktorja državnih železnic za znižano vozno. Cena češkoslovaških zletnih znakov se bo objavila naknadno. Poleg zletnih znakov češkoslovaškega in jugoslovenskega Sokolstva, katera bo moral imeti vsak udeleženec zleta, bo savez SKJ izdelal še poseben spominski znak, ki ga bodo prejeli telovadci po javni telovadbi v Pragi. Vsa udeležena zleta bo zavarovan tudi za neizgubo in sicer od začetka potovanja do povratka domov. Zletni odbor je podvel že potrebne korake za nabavo skupnega potnega lista in zamenjavo denarja. Skupna prehra bo organizirana na zletišču po zelo nizkih cenah, v restavracijah in gostilnah pa bodo cene maksimirane. Bolgarski Junaki so napravili po savezu SKJ našo železniško direkijo za vozne olajšave za 1000 svojih članov, ki bodo potovali delno z vlaki, delno z ladjo.

Definitivni rok zadnjih prijav za zlet je določen do 15. maja in se po tem roku naknadne prijave ne bodo upoštevale, kar naj vse edince upoštevajo.

Iz dravskega sokolskega zbora (t.j. iz žup Celje, Kranj, Ljubljana, Maribor in Novo mesto) se je prijavilo za zlet: 1.875 članstva in 492 obojega naraščaja, tedaj skupno 2.367 pripadnikov. Izmed teh je telovadcev 550, telovadki 350, skupno 900 telovadnega članstva. Iz tega je razvidno, da je doslej iz dravskega sokolskega zbora prijavljenih 1.392 (58,5%) telovadčih in 975 netelovadčih pripadnikov in pripadnic. Vse bratske edince prosimo, naj točno sledijo navodilom, ki bodo objavljena, v »Sokol Glasniku«, župnem vestniku »Sokol« in tedniku »Sokolska volja«.

zila z evidenčnimi tablicami z l. 1937 se po sešeto opozarjajo, da se bodo po 16. marcu odvzele vse lanske evidenčne tablice, nove pa se za nepregledana vozila ne bodo izdale.

Beležnica

KOLENDAR

Danes: Sobota, 12. marca katoličani: Gregorij Veliki
Jutri: Nedelja, 13. marca katoličani: Nikitor, Teodora

DANAŠNJE PRIREDITVE

Kino Matice: Sherlock Holmes
Kino Union: Mladina prepeva
Kino Sloga: Trije neumni dnevi
Kino Moste: Stjenko Razin in Tajni kurir
Kino Šiška: Matura
Pevsko društvo »Sava« ponovitev koncerta ob 20. v dvorani šole za Bežigradam
Zveza šoferjev občni zbor ob 20. v salonu pri Levu
Mednarodni plesni večer v Kazini Valtov večer ob 20. na Taboru
Razstava likovnih umetnic MZA v Jakopiču v vsem paviljonu

PRIREDITVE V NEDELJO

Kino Matice: Tarantela
Ostali kinematografi isti spored
Hubadova župa občni zbor ob 10. v Hubadovi pevski dvorani
Šentjakobsko gledališče »Smuk, Smuke« ob 20.15.

Koncertni nastop ljubljanskih sol ob 10.30. v operi
Vodstvo po umetniški razstavi Zenske male zveze ob 11. dop. v Jakopičevem paviljonu.

DEZURNE LEKARNE

Danes in jutri: Mr. Sušnik, Marijin trg 5, Kuralt, Gosposvetska cesta 10, Bohinec ded. Cesta 29, oktobra 31.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20.

Sobota 12. marca: Gospoda Glumčevići. Red B
Nedelja, 13. marca: Zadržega nad zadržego. Izven. Znižane cene
Ponedeljek, 14. marca: zaprto
Torek, 15. marca: zaprto. (Gostovanje v Celju: Snelgličica, Rdeče rože)

OPERA

Začetek ob 20.

Sobota, 12. marca: Prodana nevesta. V korist Udrženja gledaliških igralcev. Gostovanje gg. Križaja in Kovača. Izven.

Nedelja, 13. marca: Ob pol 11. dop.: Pevski nastop srednjih in učiteljskih sol. Ob 15.: Anka. Izven. Globoko znižane cene od 24 din navzdol. Ob 20. uri: Jakobinec. Izven. Gostuje g. Marjan Rus. Znižane cene od 30 din navzdol
Ponedeljek 14. marca: zaprto
Torek, 15. marca: Tosca. Red A.

DUSEVNA PROZNOST

Zena nekega francoskega pisatelja, o katerem je znano, da podpisuje dela mladih pisateljev, ki jim daje same ideje in navodila, je dejala nekoč v družbi: — Neverjetno je, kako gibčen postane človek tudi v duševnem delu. Dokler je človek moj mož samo en roman na leto, je moral delati noč in dan, zdaj ko izide na leto pet ali šest njegovih romanov, ima pa še dovolj časa za zabavo in po cele mesece potujeva po svetu.

Še vsak, ki je videl

prvi film, v katerem igrajo znameniti dečki dunajskega mladinskega zbora

Wiener Sängerknaben je bil navdušen!

V nedeljo dopoldne ob 10.30 uri isti film pri znižanih cenah!

NE ZAMUDITE!

MLADINA PREPEVA (DIE SINGENDE JUGEND)

Lepa vsebina, krasni posnetki, očarljivo petje.

PREDSTAVE danes ob 16., 19.15 in 21.15. jutri, v nedeljo, ob 15., 17., 19. in 21. uri.

KINO UNION, tel. 22-21

Pisane zgodbe izpred sodišča

V Begunjah je dobra hrana in mehko ležišče — Zakaj kradejo kar na debelo staro železo

Ljubljana, 12. marca. Rdečecasa služkinja Ljiljana in začela natakati Ljiljka sta nerazdružljivi prijateljci, skupaj kradeta, skupaj se potepata po svetu in skupaj čedita na zatožni klopi. Obe sta starejši mladoletnici. Pred meseci sta bili oboje na kazenski strogi zapora, ker sta se skrili v spovednici v franciskanski cerkvi in pomogli oropali svetnike in svetnice na oltarju. Imeli sta polne torbice zlatnine, ko so ju zjutraj zasledili zopet skrite na stehi spovednice, prečeli na ugodno priliko za beg iz cerkve.

To pot sta prišli pred mali senat zaradi tatvine oblike iz garderobe v ženski realni gimnaziji na Bleiweisovi cesti. V novembru in decembru lani je dijakinja gimnazije vsak dan zmanjkala kak kos gar-e-robe, tako 3 plašči, šali, rokavice, klobuki, dežniki itd. Tatice sta bili Ljiljana in Ljiljka. Predsedniku senata g. Lederhau sta priznali večino tatvin. Julka je zanimala samo tatvino enega šala in dveh plaščev. Ljiljka pa tatvino enega plašča. Ljiljka je bila še v zaporu, ko je izginil ta plašč.

Dne 14. decembra sta se na splazili ekoi okno v stanovanje Katarine Kmetecove. Julka je služila pri nji, dobro je poznala stanovanje, zato se je vilon posečil. Očlenili sta Kmetecovi 2600 din vredno suknjo, 900 din vredno jopico, 300 din vredno boe, lakaste čevlje, snežke in blazino. Tudi ta vilon sta priznali.

Dne 19. decembra lani sta se splazili v sobo Alojzije Kramar in ji odnesli dva plašča, nekaj perila in ročno torbico. Tudi ta vilon sta priznali. Poleg vsega je obtožnica zahtevala, naj se kaznujeta zaradi tega, ker sta se vrnili v Ljubljano, dasi sta bili obe z dve leti policijsko izgnani.

Predsednik senata sta počenili, da sta kraili zaradi tega, da bi dobili nekaj denarja, s katerim bi se odpravili v Zagreb, kjer bi začeli »pošteno živeti. Zagovarjal ju je advokat L. Florjančič. Državni pravnik Branko Goslar je zahteval obsodbo po obtožnici, senat je obe spoznal za krivi, razen v primerih tatvine, katere nieta priznali, ter je priredil Julki leto dni in 3 mesece strogega zapora, Ljilki pa leto dni in 4 mesece zapora. Obe izgubita četne državljske pravice za 3 leta.

Kazen sta sprejeli pod pogojem, da ju posljejo v Begunje, ker je v tamonji ženski kazenski dobra hrana in mehko ležišče. Ta njuna prošnja je bila uslišana s pripisno o predsednika, da bosta prihodnje še ostreje oboje, ako bosta še kradli, in da bosta za vse življenje lahko uživali dobro hrano in mehko ležišče v Begunjah.

V žitnico je vlomil

Okrog 40 let stari posestnik v Lasani Anton Zavbi se je moral zagovarjati pred malim senatom zaradi vilon v žitnico Martina Zajca v Česnjicah. Zajcu je odnesel steklenico silivke in 10 klobas. Dva meseca kasneje je vlomil v shrambo Helene Zavbi v Pšajnovici in ji odnesel nekaj kosov pre-kajenega mesa in 25 kg pšenice. Oba vilon je obtoženec priznal, zanika pa je tatvino sekire v škodo Ivane Parvinšek. Te oboje niso mogli dokazati, zato je bil oboje samo zaradi obeh vilonov na 5 mesecev strogega zapora in na izgubo četnih pravice za 2 leti.

Tatvine železa

V zadnjem času se kar vrste na zatožni klopi po večini brezposelni delavci, ki so kradi staro železo. Na vprašanje so. nikov, zakaj kradejo staro železo, odgovarjajo, da to robo najlažje spravijo v denar, in res je v Ljubljani čim dalje več prekopavalcev e starim železom, ki za plačujoče po 80 par za kg. Pri nakupovanju starega železa ti prekopavalci navadno gledajo skozi prete, kajti posel je posel. Nedavno je bila na zatožni klopi uradnica neke večje ljubljanske tvrdike, ki je kupila od cigarov večjo količino starega železa, ki je bilo ukraden. Obtožnica ji je očitala, da bi morala vedeti, da je železo ukraden. Tudi mladi tatovi, ki so plenili po pokopališču in odnašali železne ograje, svetilke

HERSAN CAJ

Učinkuje dobro pri obolenju žolčeca, jeter in ledvic.
ZMAHA pri arteriosklerozu in demorodnih OLAASA muke in bolečine pri revmatizmu in protinu.
UBLAŽUJE obolenja pri mesečni cisti in menzi.
ODSTRANJUJE motnje debelosti in vas dela vitke.
Dobiva se v vseh lekarnah.
Reg. S. br. 19369/33

Smuk-smuk

Nova opereta Danila Bučarja bo vprizorjena na Šentjakobskem odru jutri

Vsa Ljubljana pozna Metko in Danila Bučarja. Oba sta velika prijatelja glasbe in gledaliških desk, vedno vesela, nesebična in agilna delavca na odru Šentjakobskega gledališča.

Danilo Bučar

Pred leti smo se zabavali ob prvi Bučarjevi opereti »Studenti smok, kjer smo ušli v lep in nad vse prijetnih melodijah. Pričakovali smo, da bo to sledila nova in nismo se varali. Kmalu sta skovala in zvalila naravno spevoigro »Na Trški gori«.

Kakor sta v »Studentih« postavila na oder razposajeno in pa vseh vrstij sposobno mladino, tako sta v »Trški gori« egle globoke v življenje našega Doljca. Pokazala sta ga v vseh prilikah, v žalosti, ob delu, v zabavi, v ljubezni, veselju itd. V njej je zbrana znana in neznana doljenska glasba, ki s svojo domačo ubranostjo tako prijetno boča ušesa. Vse je bilo lepo in ubrano »Na Trški gori«, Miha, Janez in mežnar Cene so bile kreacije, ki bodo ostale trajno v spominu.

Jutri v udeležbo bo v Šentjakobskem gledališču krst operete »Smuk-smuk«, delo marljivih zakoncev Bučarjev.

Smučanje so že pretili in pregledali celo pod mikroskopom, cele reke črnila so že zili na papir o smučanju in zadevo spravili končno tako daleč, da se je moral najti nekdo, ki je vse povezal, zlepil, dodal prijetne in poskočne godbe in postavil na gledališki oder.

Danes, hoče vse smučati, staro in mlado. Kdor se ni več te umetnosti, se bo lahko naučil jutri v Šentjakobskem gledališču. »Smuk« Metke in Danila Bučarja boste našli še več veselja do velikih in malih sportnih uspehov. Vse bo prepevalo.

Na bela brda in ravnine si smučarja srce želi na naše biserne planine, kjer ni zle volje in skrbi. Brž smučke na rame in v belo ravan! Ni lepšega zame kot drsat čez plan.

Navdušeno petje, veseli kupleti, vse bo užigalo in vsakogar. Jutri bodo svetovno znani poleti v naši Planici, vsi naši in tuji kanoni se bodo pomerili med seboj, v Šentjakobskem gledališču pa bodo skušali rušiti rekord, ki ga je dosegel naš Smolej na Finskem. Njegov konkurent bo znani sportnik inž. Zane Paternost, ki je trdno odločen, da bo vozil bolje.

Metka Bučarjeva

Veselim se vselega evidenca z grobim, a dobrim kočarjem Francem na planini, s četrtstoletnim Mišem, specialistom za kurja jaleca in filmske zvezde, z državnim upokojenim Peregrinom in ženo Klotildo, z okroglo Kunigundo Bobenčovo, zaljubljenim hlapcem Janzom in pretrisanom Danico. In še cela vrsta drugih nas bo prijetno presenčila.

Da bo šlo smučanje hitreje izpod nog, bo pomagal tudi orkester Sokola I.

Ing. Kregar Rado:

Pomen obrtnega šolstva

Za ureditev našega narodnega gospodarstva

Tuja industrija, ki je stala pred vojno v konkurenčnem boju z obrtništvom in ga domalega uničila, čuti danes kvarne posledice tega svojega brezobzirnega postopanja. Njeni izdelki, gradivo in tvarine, ki jih nades prinaša na trg, dobe svojo pravo vrednost in ceno le, če najde dovolj kvalificiranih delavcev in obrtnikov, ki jih znajo pravilno uporabljati. Potreba po pravilni uporabi je prisilila inozemsko industrijo, da danes že sama iz svojih sredstev sodeluje pri strokovni vzgoji obrtniškega naraščaja. Ta industrija izdaja tudi knjige in brošure s točnim popisom, tehničnimi risbami in načrti, ki pojasnjujejo, kako je to ali ono gradivo pravilno uporabiti, da obrtci vse svoje dobre lastnosti in pokaže vse prednosti. V industrijskih državah je danes že prodorilo spoznanje, da je razvoj in obojni industrijskega in obrtniškega razvoja nemogoče le, če ima narodno gospodarstvo dovolj dobrih obrtnikov, ki znajo industrijske izdelke pravilno uporabljati. Zato tudi inozemska industrija svoje obrtnike vsestransko podpira.

POGOJI ZA RAZVOJ NAŠEGA STROKOVNO-OBRTNEGA ŠOLSTVA

Z razdelitvijo bivše Avstrije so se priključile slovenske pokrajine Jugoslaviji. Naše strokovno šolstvo je izgubilo s tem svoje nekdanje vodstvo. Dandanes manjka predvsem obrtni ali tehnološki muzej z vsemi delavnici in laboratoriji in inštitut za učila. Te višje strokovne ustanove si naš gospodarski center še ni ustanovil.

Razvijati se, rasti in napredovati more le strokovno šolstvo, ki ima svojo tradicijo. Njegovi odnosi do obrtnikov in industrije morajo biti globlji in morajo tudi že dalje časa obstajati. Oprati se mora tudi na obrtna in industrijska podjetja, ki obratujejo že skozi več generacij. Svojo oporo in moralno moč mora najti tudi v vseh ostalih gospodarskih ustanovah. Z ustanovitvijo tehnološkega ali obrtnega muzeja, ki bo imel tudi potrebne delavnice, laboratorije in ateljeje, bomo šele ustvarili pravo podlago za sistematsko strokovno vzgojo našega obrtnega in industrijskega naraščaja. Iz Ljubljane, našega gospodarskega centra in njegovih ustanov mora izhajati v bodoče vsa iniciativa, vse direktive za strokovno vzgojo na naših podezelskiholah in za obrtno življenje in delovanje sploh.

Po vsej naši državi gradimo mnoge javne zgradbe, toda delo na načrtih gre po dovršitvi teh stavb v izgrubo. Če bi se vsi ti detajlni načrti kakor nekdanj sproti zbirali, pravilno in za pouk primerno zrisali in razmnožili, bi imeli naše obrtno šolstvo za strokovni pouk prvotne predloge. Tvrdir, ki dobavljajo stavbni material in druga gradiva, prilagajo svojim potrebam tudi vzorce. Če bi te vzorce zbirali in hranili ter uredili, bi imeli danes do malega vse naše strokovne šole lepe zbirke, tako pa gre vse to v izgrubo. Zato nujno rabimo inštitut, ki bo zbiral učno gradivo in opremljal naše strokovne šole s potrebnimi učili.

V industrijskih središčih moramo ustanoviti specialne strokovne industrijske šole, obsejoče pa izpopolniti. Najtežje probleme in znanstveno delo na tehničnem polju naj tudi v bodoče vrše laboratoriji naše univerze. Sodelovanje znanstvenikov in praktikov mora postati intenzivnejše tudi v strokovni vzgoji našega naraščaja.

SPORNOST NAŠEGA KULTURNEGA IN GOSPODARSKEGA RAZVOJA

Gospodarski in kulturni razvoj naroda mora biti v ravnotežju. Samo kulturna vzgoja slovenskega naroda ne bo rešila. Narod, ki nima urejenega in razvitega svojega gospodarstva, ni dovolj gospodarsko močan, odporen in zato tudi ni sposoben voditi težke ekonomske borbe.

Današnji kulturni razvoj Slovencev je gospodarskega nadkrilil in prehitel. Izdatki za kulturno vzgojo in kulturne ter socialne ustanove niso več v zdravem razmerju z izdatki za gospodarsko in strokovno vzgojo in ustanove. Ti stroški presegajo danes gospodarsko zmoglost prebivalstva. Da to nezdružljivo stanje uredimo, moramo v bodoče posvetiti več pažnje, skrbri in dela za našo gospodarsko obnovo. Vzgojiti moramo za to delo našega kmeta, obrtnika, trgovca in delavca. Če pravočasno ne bomo regulirali tega razvoja, mora nastopiti reakcija, ki bo ograjala naše dosedanje kulturne in socialne pridobitve.

Posledice nezdruživega kulturnega razvoja moramo opazovati vsak čas pri vzgoji našega naraščaja. Naše šolstvo producira nadštevilni in v veliki meri neproduktivni inteligentni proletarijat. Srednje in meščanske šole obiskuje danes nad 130 tisoč našega naraščaja. Pregled prosvetnega šolstva dokazuje, da imamo zadosti osnovnih šol, da imamo preveč srednjih šol, da se naše univerze vse bolj izpopolnjujejo. Poleg tega imamo številne druge prosvetne ustanove: narodno galerijo, muzej, gledališče, univerzitetno knjižnico itd. Naše strokovno šolstvo, ki naj gradi temelje za vse panoge našega narodnega gospodarstva, pa je nezadostno in klide po reorganizaciji in izpopolnitvi. To šolstvo poseča danes le 8000 otrok naraščaja.

POSLEDICE NEZADOSTNE STROKOVNE VZGOJE

Pomanjkanje strokovnega šolstva in drugih ustanov je v prvi vrsti vzrok, da odhaja vsako leto na tisoče naših izseljencev v inozemsko rudnik, plavž, gozdove po vsem svetu. Kot nekvificirani delavci morajo opravljati najtežje in najslabše plačano delo težakov. Za naš narod, za naše narodno gospodarstvo, za našo državo so ti ljudje običajno izgubljeni. Njihova narodna zavest ni zbujena, gospodarsko so premalo močni in zato odvisni od vsakodnevnega zaslužka, ki ne dovoljuje izbire in samozavesti ter nacionalnega ponosa. Ker se tudi mi premalo brigamo zanje, postanejo kaj kmalu plen turjega kapitala in utonejo v morju tuje narodnosti. Kar se jih še vrne v domovino, so izmuzgani, pohabljeni, bolni in za delo nesposobni. Navezani so na podpore in socialne ustanove, ter povečujejo število brezposelnih. Tako padejo v breme našega celokupnega narodnega go-

spodarstva, ki od teh ljudi ni imelo nikdar nobene koristi.

Vsed nezadostne strokovne izvežbanosti naše obrtniške ne more v polni meri slediti svetovnemu tehničnemu razvoju. Zato tudi ne zna pravilno uporabljati tujih tvarin in gradiv, ki jih producira naša in tuja industrija kot stranske produkta. Vsa ta sicer provovrstna gradiva izgube do malega vse dobrih in prednosti zaradi nepravilne uporabe. S tem ovirajo razvoj produkcije tovrstnih gradiv, tvarin in izdelkov.

NALOGA NAŠEGA STROKOVNEGA OBRTNEGA ŠOLSTVA

Naše strokovno šolstvo mora v bodoče vzgojiti vse naše delavstvo za kvalificirano delo. Naša razvijajoča se obrt in industrija v južnih krajih države nujno rabi strokovno izvežbano delavstvo in drug tehničen ter obrtni naraščaj. Južni kraji tega naraščaja in delavstva nimajo, tudi ne pogojev, da bi si ga mogli sami pravočasno vzgojiti. Navezani so na naše delavstvo, na naš obrtni naraščaj. Strokovno šolstvo se da po administrativnem potu sicer hitro ustanoviti in organizirati pouk, toda vzgojno delo takega šolstva, ki nima tudi vseh ostalih pogojev, bo imelo zelo dvomljive uspehe.

Se najbolj organizirano in razvito strokovno šolstvo imajo pokrajine bivše Avstro-ograde, Hrvaška in Slovenija. To naj služi tudi kot podlaga za organizacijo in izpopolnitev v ostalih pokrajinah, ki ga prej še niso imele urejenega. Na podlagi statističnih podatkov, katere nam morejo nuditi naše gospodarske organizacije in ustanove, moramo ugotoviti za vse panoge našega gospodarstva potreben naraščaj in število šol, ki ga bodo morale vzgojiti. Strokovno šolstvo mora graditi temelje našemu novemu gospodarstvu. Njegova naloga je, da vzgoji toliko naraščaja, da bo v bodoče vsak uvoz tujih specialistov odveč in nepotreben. Vzgojiti pa mora tudi vse one naše odvisno delavstvo, ki se mora izseljevati v tujino s trebihom za kruhom. Če jim že ne moremo dati dela in zaslužka, jim moramo dati vsaj strokovno usposobljenost, da si bodo v bodoče mogli poiskati boljše delo in večji zaslužek.

Če smo primorani izvažati svojo odvisno delovno silo, izvažamo kvaliteto blaga, strokovno izobražene delavce, obrtnike in drugi strokovni naraščaj. Te ljudi bo morala tujina bolj plačevati. Tako jim bo mogoče od svojega zaslužka nekaj prihraniti, da si bodo pozneje mogli ustanoviti eksistenco. Naše delavstvo ima za to naravno podlago. Vsed gotove primorane inteligence se hitro priučijo tujega jezika, se hitro aklimatizirajo danim prilikam in življenjskim pogojem. Poleg tega je naš delavec skromen in varčen. Manjka mu le strokovne izobrazbe in organizacije, ki ga bo pravilno zaposlila.

Dober strokovni naraščaj potrebuje naše kmetijstvo, naša razvijajoča se industrija, naše lesno in gozdno gospodarstvo, okramno mestno vrtnarstvo in vse ostale obrtne panoge. Šele takrat, ko nam bodo naše strokovne šole vzgojile naraščaj, ki bo strokovno kvalificiran za vsa ta dela, ki bo narodno zaveden, politično zrel, moralno polnovernen, bomo mogli resno pristopiti k izvajanju našega načrtnega gospodarstva. Spoštovanje ročnega dela bo dalo našim obrtnikom in drugim strokovnim poklicem zopet ono upoštevanje in ugled, ki ga je imel ta stan nekdanj.

REORGANIZACIJA STROKOVNEGA OBRTNEGA ŠOLSTVA

Glede na našo politično in gospodarsko oamosvojitve moramo vse naše strokovno šolstvo tako reorganizirati, da bo v skladu z novim političnim položajem naše države, posebno pa z našim gospodarskim razvojem. Da bo moglo v polni meri izvrševati svojo nalogo, je potrebno, da se v celotnem ustroju izvrše gotove izpremembe. Predvsem je treba izvesti točno diferenciacijo glede na predzobrazbo in strokovno naobrazbo. Vso vzgojo je preusmeriti v poznavanje praktičnega izvrševanja dela in poklica. Izločiti je odvisno teoriziranje in akademizem, določiti pa se morajo tudi pravice, ki jih naj dobe absolventi strokovnih obrtnih šol.

OPREDELITEV IN REORGANIZACIJA OBRTNEGA ŠOLSTVA

Glede na strokovno izobrazbo imamo danes v glavnem tri skupine: Osnovne obrtne ali strokovno nadaljevalne (vaješke) šole, obrtne šole, višje obrtne šole za pomočnike (delovodske in mojstrske) in tehniške srednje šole.

STROKOVNE OSNOVNE ŠOLE (VAJEŠKE)

Začetni moramo z reorganizacijo strokovne vzgoje naših javencev, t. j. s strokovno nadaljevalnimi šolami. Za te šole morajo obveljati glede strokovne vzgoje naslednji smernice: Vajenci morajo dobiti tudi izpopolnitev v splošni izobrazbi, v kolikor je niso dobili v osnovni ali meščanski šoli. Brez pogoja pa morajo dobiti vse ono teoretično in praktično strokovno izobrazbo, ki jo bodo rabili pozneje kot pomočniki, katero jim pa ne more nuditi zaposlitev v delavnici. Določila obrtnega zakona naj se v tem smislu spremenijo, da ne bo mogel v bodoče nihče postati pomočnik, kdor ne bo v uspehno napravil na vaješki šoli završnega izpita. Vajenci, ki ne bodo dovršili vaješke šole, naj ostanejo tudi po dovršeni učni dobi nekvificirani delavci, uporabni le za groba in težakša dela. Tudi se mora z zakonom preprečiti zaposlitev nekvificirane delavstva za izvrševanje pomočniških poslov. Da se omogoči res vsem vajencem dober strokovni pouk, tuji onim na deželi, je potrebno, da se ustanove po srezih strokovne obrtne šole, v katerih se bo vršil življen sezona trajajoči strokovni pouk v obliki tečajev. V dosedanjih strokovnih nadaljevalnih šolah na deželi naj dobe vajenci še nadalje pouk iz računstva, prostornega in geometrijskega risanja, učnega jezika, verouka. Ta predmeta naj tudi nadalje poučujejo učitelji celede na svojo pedagoško kvalifikacijo. (V področnosti obravnava reorganizacijo tega šolstva referat v brošuri delavske zbornice v Ljubljani).

STROKOVNE OBRTNE ŠOLE

Temeljito reorganizacijo zahtevajo obrtne šole. Povsem zgrešeno je, da proučujemo danes nekatere obrtne šole pomočnike. Nobena šola ne more nuditi obrtnemu naraščaju one praktične izvežbanosti v robnem delu in vsega, kar je v zvezi z izvajanjem obrtnega poklica in ki jo more dobiti vajenec in pomočnik le v delavnici, na stavbi ali v tovarni. Delo v delavnici obrtnih in industrijskih podjetij je nekaj povsem drugega kakor delo v šoli, čeprav se izvrši tudi šolski pouk v delavnici. Obrtnega poklica se mora izučiti naraščaj brezpogojno v delavnici, obrtni, ki ga mora poznati v vseh po robnosti. Obrtne šole, posebno ženske izdelke obiskujejo dekleta, ki običajno nimajo namena pozneje izvrševati obrti. Tudi je odpor od strani obrtnikov proti tem šolam velik in ne sprejemajo radi v službo absolventov teh šol za pomočnike. Ker imajo zakonito pravico izvajati obrtne pomočniške posle, sušmarijo vsled nezadostne praktične izvežbanosti doma. Po mescih obiskujejo te šole največ hčere uradništva, da se nauče za dom nekoliko šivanja in drugih ročnih del. Ta pouk naj vrše gospodinjke šole. Prav malo teh absolventov ostane v obrtnem poklicu. Te šole vzgajajo naraščaj, ki ne more dobiti zaposlitve, ker jih mojstri ne sprejemajo radi v službo. Nujno je potrebno, da se te šole spremenijo v višje obrtne šole in sicer v delovodske in v mojstrske šole.

DELOVODSKE IN MOJSTRSKE ŠOLE

Za delovodske in mojstrske šole je predvsem spremeniti pogoje za sprejem in obisk. Danes more te šole posecati vsak pomočnik ne glede na predzobrazbo, ne glede na prakso itd. Tudi nimajo absolventi delovodskih šol posebnih ugodnosti in predpravic pri izvajanju obrtnega poklica pred ostalimi delavci in mojstri, ki teh šol niso obiskovali in dovršili, imajo pa gotove pravice v javnih in samoupravnih službah. V tem pogledu je treba spremeniti zakonito do, ločila tako, da bodo v bodoče smela zaposliti podjetja v mestih in podjetja za večja dela tudi na deželi kot delovodje le absolventi teh šol. Zato naj se v bodoče dovolj vstop na te šole le takim pomočnikom, ki so obiskovali in dovršili vaješko šolo. Obrtni posli v mestih pa se naj dovolijo le mojstrom, ki so dovršili mojstrsko šolo. Z ozirom na večje zahteve, ki se postavljajo mojstrom v mestih glede kvalitete dela, večje odgovornosti in večje davčne obremenitve, je utemeljena tudi zahteva po večji strokovni izobrazbi, pa tudi po večjih pravicah, ki morajo biti zvezane z obiskom in dovršitvijo teh šol. Ker za nekatere poklice delna diferenciacija v izvrševanju obrtnega poklica za mesta in podeželje že obstoji, to ne bo nekaj povsem novega in je razmeritev na vse stavbne obrte potreba in izvedljiva. Z završnim izpitom na mojstrskiholah zvezana pravica do izvajanja obrtnega poklica kot mojster je nentemeljena in protivna intencijam obrtnega zakona.

Reorganizirati pa je te šole tudi z ozirom na čas obiska. Preskušajo naj se zopet v polletne zimske počitnice. Učna snov, ki je sedaj zgostena na dve leti, je za učenja vajenec pomočnik preobsežna in je ne morejo sproti predelati in prebraviti. Pri tem se mora napraviti tudi razlika med delovodsko in mojstrsko šolo. Prvo stopnjo mora tvoriti po vaješki delovodski šola. V mojstrsko šolo naj se dovoli vstop le onim delavcem, ki so dovršili delovodsko šolo in iz izprašanih mojstrom. S tem se bo raztegnila šolska doba, naraščaj bo v tem času postal starejši, zrejši in resnejši. Tudi bo sledila vsakemu polletnemu pouku polletna praksa, med katero bo mogel pomočnik učno snov izvesti, predelati in tudi uporabiti pri izvrševanju dela. S to spremembo bo omogočeno te šole posecati tudi revnejšim pomočnikom in delavcem, ki danes nimajo sredstev za dvestoleten nepokinjen šolski obisk. Ti si bodo mogli z delom med sezono prislužiti in prihraniti za zimo in šolo potreben denar. Tudi ne bo izgubili časa in dela. Danes obiskujejo te šole le premožnejši in taki, ki morejo dobiti posojilo za študij, ki pa niso vedno niti boljši. Reučnana učna doba je tudi vzrok, da prihajajo iz teh šol predelanci za življenje nezreli ljudje. Reorganizacija pouka v teh šolah je mogoče izvesti, če se točno določijo pogoji za sprejem glede na splošno in strokovno predzobrazbo. Ker je danes tlstop v te šole dovoljen vsem pomočnikom ne glede na splošno in strokovno izobrazbo, se mora začeti tako v obrtni kakor v delovodski in mojstrski šoli vedno z elementarnim strokovnim poukom. Ker se mora ta pouk začeti tudi v vaješki šoli, je za absolvente teh šol nadaljevanje študija v obrtnih in delovodskiholah v veliki meri nepotrebno priuavljanje in zamuda časa. Tako pa bo mogoče porazdeliti učno snov in se bo elementarni strokovni pouk vršil le v vaješkiholah, v delovodskih in mojstrskih pa se bo gradilo naprej na že pridobijenem strokovnem znanju. S to diferenciacijo šol in predzobrazbo bo mogoče nivoirati in fiksirati strokovno znanje za vsako posebno kategorijo in stroko. Danes pa se mora v vseh teh šolah začeti z elementarnim strokovnim poukom, z elementarnim ročnega in konstruktivnega risanja, z elementarnim strokovnega pouka, v delavnici pa s prvimi prijemni orodja in z elementarnim praktičnim poukom ročnega dela.

ZVOČNI KINO SOKOLSKI DOM V ŠISKI, TELEFON 41-79

Film visokih umetniških kvalitet

Matura

po gledališkem komadu L. Fodora.

Simone Simon in Herbert Marshall

Bogat dopolnilni program!

Vstopnina: din 3,50, 4,50, 5,50 in 6,50

Predstave v soboto ob 19, v nedeljo ob 3, 5, 7 in 9, v ponedeljek ob 19.

Prihodnji spored:

Kreutzerjeva sonata

CE IMA URADNIK MACKA

Ura bje osem in uradnik plane iz postelje.

Križ boji, s to glavo danes nikakor ne morem v pisarno!

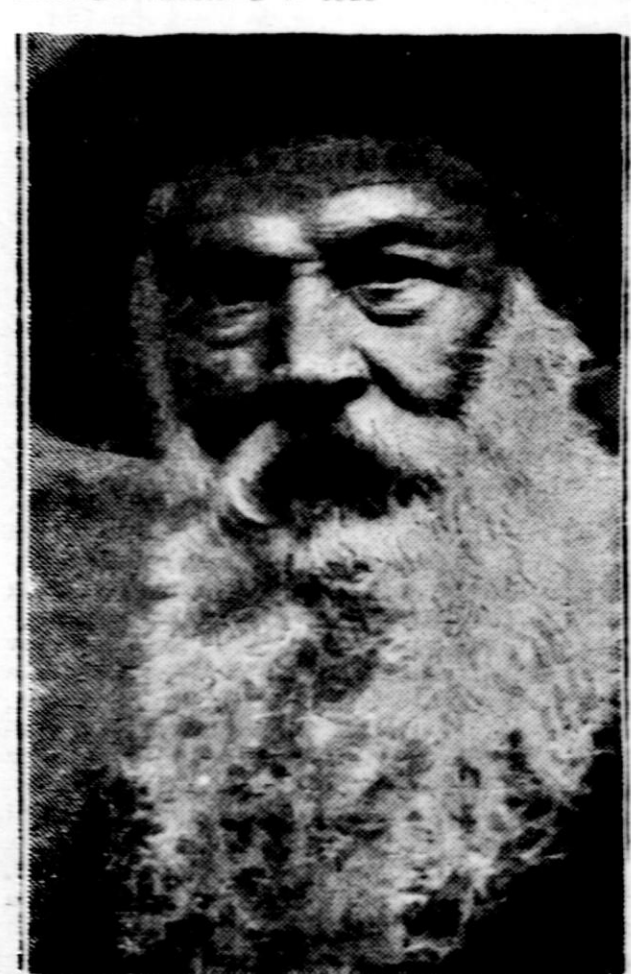
Škoti k telefonu in telefonira svojemu šefu:

Oprostite, danes ne morem priti v pisarno. Moram vam priznati, da sem bil smotli in prijatelji na veselje, pa smo malo pokrovali. Zato danes ne morem delati.

Ni ne de, več mi je vaša vestnost in odkritost. Pa pridite jutri zjutraj danes pa počivajte doma, saj je itak nedelja.

K Jakopičevemu večeru v Delavski zbornici

Delavsko kulturno društvo »Vzajemnost« nam pripravlja z Jakopičevim večerom prijetno presenečenje. Na tem večeru ne bomo čuli le iz Jakopičevega biografa g. Antona Podbevška zanimivosti iz Jakopičevega življenja, marveč bomo tudi gledali na platno skoptične slike, predstavljajoče Jakopičeva izbrana dela od l. 1889 do zadnjega časa. Nudila se nam bo tedaj prilika, da bomo videli glavno njegovo delo zbrano pred seboj in smotno porazdeljeno. Prva in morda edinsvena taka prilika je bila Jakopičeva kolektivna razstava l. 1929.

— O tem vam bo več povedal Podbevšek na predavanju v Delavski zbornici.
— Ali bo pokazal tudi kaj slik iz vašega življenja?
— Tudi, od mojega tretjega leta naprej — sam material, ki si ga je bil pripravil za svojo knjigo o »Neznanim Jakopiču«.

— Ali mi lahko poveste kaj o tej knjigi?
— Lahko vam povem to, da ima zelo veliko dela z njo, ker si je zastavil težke naloge, kakor je n. pr. Katalogiziranje svojih slik. Zanima se za vsako sliko, ker hoče, da bo v knjigi prikazano celotno moje delo.

Zvedel sem, da Jakopič tudi sam sodeluje pri zbiranju materiala za knjigo in da je tudi njegova zadnja bolezen — o kateri je tudi naš list poročal — v zvezi z njim. Pri zaključni fotografiji za Podbevškovo knjigo je omedlel in so ga morali prepeljati v bolnico. Kot se je pozneje izkazalo, so bile časopisne vesti o njegovi boleznii močno pretirane. Še vedno je videti krepak, k čemur je najbrže dosti pripomogel vsi drugi način življenja, ki si ga je moral izbrati. Zdaj ne sme več naporno delati, temveč mora vedeti, da se dan deli v jutro, popoldne in zvečer, ne sme piti več črnih kav, ne sme več kaditi cigaret — samo še antikotinske — in mora k počitku, sedaj se je že privadil tega življenja, mi je sam pravil.

— Mistim, da vas še vedno ne mika, pejdasti se s smrtno? sem ga smeje vprašal.

— Nikakor ne, mi je odvrnil dobre volje. Lahko obratun z življenjem še ni gotov. Še precej dela me čaka, ki ga moram neizogibno izvršiti. Sicer pa na svidenje, drugič kaj več.

KINO SLOGA, tel. 27-30

DANES PREMIERA
veseliga karnevalskega filma:

Trije neumni dnevi

Jutri ob 10.30 dopoldne še enkrat film po znižanih cenah.
»KRALJICA LEDU«

— O tem vam bo več povedal Podbevšek na predavanju v Delavski zbornici.
— Ali bo pokazal tudi kaj slik iz vašega življenja?
— Tudi, od mojega tretjega leta naprej — sam material, ki si ga je bil pripravil za svojo knjigo o »Neznanim Jakopiču«.

— Ali mi lahko poveste kaj o tej knjigi?
— Lahko vam povem to, da ima zelo veliko dela z njo, ker si je zastavil težke naloge, kakor je n. pr. Katalogiziranje svojih slik. Zanima se za vsako sliko, ker hoče, da bo v knjigi prikazano celotno moje delo.

Zvedel sem, da Jakopič tudi sam sodeluje pri zbiranju materiala za knjigo in da je tudi njegova zadnja bolezen — o kateri je tudi naš list poročal — v zvezi z njim. Pri zaključni fotografiji za Podbevškovo knjigo je omedlel in so ga morali prepeljati v bolnico. Kot se je pozneje izkazalo, so bile časopisne vesti o njegovi boleznii močno pretirane. Še vedno je videti krepak, k čemur je najbrže dosti pripomogel vsi drugi način življenja, ki si ga je moral izbrati. Zdaj ne sme več naporno delati, temveč mora vedeti, da se dan deli v jutro, popoldne in zvečer, ne sme piti več črnih kav, ne sme več kaditi cigaret — samo še antikotinske — in mora k počitku, sedaj se je že privadil tega življenja, mi je sam pravil.

— Mistim, da vas še vedno ne mika, pejdasti se s smrtno? sem ga smeje vprašal.

— Nikakor ne, mi je odvrnil dobre volje. Lahko obratun z življenjem še ni gotov. Še precej dela me čaka, ki ga moram neizogibno izvršiti. Sicer pa na svidenje, drugič kaj več.

Lep dar: Zgodbe brez groze

MUHA ENODNEVNICA

je vsak dnevnik. Zjutraj ali popoldne ga prečitaš, potem pa ga odložiš in pozabiš nanj. Slavnostna in obenem velikončna številka »Slovenskega Naroda« bo pa imela **trajno vrednost**, ker izide

v proslavo 70letnice najstarejšega slovenskega dnevnika, v proslavo pomembnega kulturnega dogodka.

Jasno je torej, da bo uspeh oglasov v naši jubilejni številki izredno velik. Jasno je pa tudi, da tako učinkovite reklame ne bo zamudilo nobeno podjetje, ki se zaveda, kaj pomeni reklama v sodobnem gospodarskem življenju.

DNEVNE VESTI

— Triglavske postojanke SPD Stančičeva kočica in kočica za jezerom sta stalno očitovani ob 15. marca dalje. Vsem planincem pripravljamo, da napravijo svoje smučarske ture v Julijskih Alpah po možnosti že v marcu, ko je v tem gorskem predelu najlepša smuka. V prvi polovici aprila bo — kakor je podoba — v triglavske postojanke večji poset ter bodo kočice SPD bržkone dobro zasedene, dočim bo meseca marca povsod dovolj prostora. SPD v Ljubljani priredi 19. in 20. t. m. smučarski zlet v dolino Triglavskih jezer pod vodstvom smučkega učitelja. Prijave sprejema pisarna le do 15. t. m., ker je omejeno število udeležencev. Dom na Komni vedno valja smučarje, saj ni druge najti tako lepih smučskih terenov kot v tem okolju. »Zlatorež« ob Bohinjskem jezeru se letos pretrejuje, vendar se vrši obrat nemoteno naprej, tako da more dobiti vsak turist potrebno hrano in prenočišče na poti v triglavsko pogorje. Planince smučarje opozarjamo, da morajo biti previdni pri solnčenju, ker ima pomladansko sonce v planinah veliko moč ter kaj rade nastanejo hude opekline pri neprevidnem solnčenju. Vsak naj nese s seboj dovolj mazila za kožo. V Kamniških planinah valja dom na Kravcu in kočica na Veliki Planini, kjer je še vedno dovolj snega za primerno smuko. Podrobne informacije prejmete v pisarni SPD v Ljubljani na Aleksandrovi cesti 4/L.

Tradicija ne sme izumreti, zato ne pozabite na valčkov večer, ki bo danes zvečer NA TABORU!

— Modernizacija ceste Maribor—Sl. Bistrica—Poljčane—Rog. Slatina — Zagreb. Prejeli smo: Iz dneva v dan se več avtomobilski promet na tej važni prometni cesti, ki veže Srednjo Evropo z našo državo in preko nje tja do na Balkan. Zato je potrebno, da se cesta uredi na sodobnejši moderen način v zadostni širini, da se cementira, v sponah pa položi granitne kocke. Nujno je potrebno, da se napravijo že sedaj preko žel. proge nadvozi, kar je glede na valovitost sveta prava lahka moč, da bosta cestni in železniški promet neovirana. Ta banovinska cesta naj bi se že sedaj premerila in dolocila trasa, kar je važno zaradi gradnje novih hiš in mostov. Z modernizacijo bi postala najvažnejša prometna žila naše države. Moderna betonska cesta Maribor—Rogaška Slatina—Zagreb—Beograd bi bila močna osrednja žila, po kateri bi se razvijal ves avtomobilski promet iz Srednje Evrope v našo državo tja na morje. Sedaj se cesta modernizira od meje do Maribora, nujno pa je potrebno, da se uredi tudi druga etapa od Maribora do Slov. Bistrice. Banovinsko cesto Slov. Bistrica—Poljčane—Rog. Slatina—Zagreb naj prevzame država, ter jo uredi na sodoben način, ker bi bilo v interesu države same v tujskoprometnem in strateškem pogledu.

DREVI V KAZINI MEDNARODNI PLESNI VEČER

Adamič-jazz — P. S. K.

— Šoferski izpiti poklicnih šoferjev in samovozačev motornih vozil bodo za srede Kranj, Radovič in Škofja Loka v torek 12. aprila 1938 ob 8. pri sreskem načelniku v Kranju. Interesenti naj svoje pravilno opremljene prošnje pravočasno vložijo pri sreskem načelniku v Kranju.

— Cerkev sv. Miklavža pri Ljutomeru izpropana. V ljutomerškem okraju se je pojavila v zadnjem času dobro organizirana vilmenska družba, ki je izvršila že več držnih vlovov, zlasti v cerkve in manjše hišice ter vile v Slov. gorah. V noči od srede na četrtek so vilmenci vdrli v cerkev sv. Miklavža in razbili puščico, v kateri pa so našli le okrog 50 din. To jim je bilo najbrže premalo, ker so na glavnem oltarju razbili tudi tabernakel in odnesli zlat križ in zlatostroj v vrednosti 20.000 din. Vlom je zjutraj opazil cerkvenik ter takoj obvestil župnika in orožnike, vendar o storilcih še ni sledu. Doslej je tolpa napravila že okrog 100.000 din škode.

— Zastrupljen na debelo. V Krepolju blizu Počarjeva in v bližnji okolici je v zadnjem času na zagoneten način umrlo več ljudi. Umirali so ne samo starčki, temveč tudi mladi krepki ljudje, ki niso bili nikdar bolni. Mnogi so pred smrtjo tožili o hudih žolčnih bolečinah in nekateri so tudi dejali, da so bili zastrupljeni. V zvezi s tem so orožniki v Krepolju te dni prejeli anonimno pismo, češ, da zakonca Šina in Stanko Penalič za denar prodajata in

dobavljata vsakovrstne strupe. Policija je izvršila v njunem domu preiskavo in odkrila pravcar laboratorij raznih strupov, ki jih je pridobivala Penaličeva iz strupenih rastlin. Našli so celo kačje strupe, raztopljeno steklo in še druge droge. Penalič so takoj aretirali in zadržali. Zakonca sta priznala, da sta prodajala strupe raznim ljudem in povedala tudi več imen. Na podlagi tega je policija aretirala več osumljencev, ki so priznali celo vrsto umorov. Več žen se je na ta način odkrilo svojih mož, mnogo otrok, ki niso mogli pričakati dediščine, pa je poslalo starše v prerano smrt. Strup so jim mešali med jed. Preiskava zaradi teh zločinov se nadaljuje.

Lepo trajno ondulacijo
za pomlad
izvršuje prvovrstno
E. FETICH-FRANKHEIM
Kongresni trg 1

— Gosta megla na morju. Včeraj zjutraj je ležala nad večjim delom Hrvaškega Primorja in severne Dalmacije tako gosta megla, da je bil onemogočen vsak promet. Parnik »Zagreb« bi moral ob 12. priti v Šibenik, pa ga ni bilo. Širiti so se začele vesti, da se je parnik ponesrečil, pozneje pa se je izkazalo, da se je zasilal v Fašmanskem kanalu in da čaka na zboljšanje vremena.

— Pomlajevalna afera zopet pred sodiščem. Lani sta se morala zaradi pomlajevanja zagovarjati pred sodiščem v Novem Sadu zdravnik dr. Slavko Uzelac in Petar Kolesnikov, ki sta brezposelnemu tapetniškemu pomočniku Radi Martcu odvzela žleze ter jih presadila na nekega starčka. Pred sodiščem sta bila oproščena, toda državni tožilec se je pritožil. Kasacija je upoštevala pritožbo in je odredila novo razpravo, v kateri naj višji zdravniški svet ugotovi, kakšne posledice je imela operacija za Mariča. Vrhovni zdravniški svet je zahteval, naj Mariča prepeljejo v beograjsko bolnišnico, da ga temeljito pregledajo, tej zahtevi pa niso mogli ustreči, ker je brez sledu izginil.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo poveljni solčno, nekoliko hladnejše vreme. Včeraj je bila najvišja temperatura v Beogradu 21, v Mariboru 17,3, v Ljubljani 15,6, v Zagrebu in Splitu 14, v Sarajevu 21. Davi je kazal barometer v Ljubljani 769, temperatura je znašala 1,8.

10 evropskih jezika poučajo
v **evropski šoli** v **Ljubljani**, Gospodarska 12

— Nove skladišče. Slovenske napitnice za moški zbor. Priredil Fr. Ruš. Samozaložba. Bivši dolgoletni član našega opernega zbora Franjo Rus ima v svojih zvezkih zapisanih in harmoniziranih precej narodnih pesmi, ki so neznane, deloma že pozabljene. Odločil se je, da jih izda v posameznih zvezkih po 4 ali 8 strani priročno, lepše oblike. Kot prva številka je izšla napitnica »Bratje bodimo veseli« v popolnoma preprosti, pa vesele učinkoviti prireditvi za bas solo in moški zbor. Sledile ji bodo še druge napitnice, ki so namenjene za petje v veseli družbi in za zdravice na godovinah. Ker je cena res nizka (2 din za zvezek) in je pomnoževanje po zakonu prepovedano, si lahko vsak moški zbor za svoje pevece nabavi partituro. Kmalu izide 2. zvezek. Izdaja je napredaj v ljubljanskih knjigarnah. Peveci, sezite po njej! — Z. P.

Ali se narava moti?

Ali da človeku 32 zob, če mu jih je tudi manj dovolj? Gotovo ne! Dobro delovanje našega žvečilnega aparata je odločilnega pomena za naše splošno zdravstveno stanje. Vsi zobje so nam potrebni. Zato ne pozabimo, da smo tudi mi njim potrebni: negovati jih moramo. Stalna nega s Chlorodontom, zanesljivo zobno pasto, ohrani zobno zdravo do pozne starosti. Dober sloves pa gre Chlorodontu zaradi visoke kvalitete. Domači proizvod.

Iz Ljubljane

— V proslavo obletnice znamenitih dogodkov na Balkanu! V proslavo četrtoletnice balkanske vojne šestdesetletnice osvoboditve Bolgarije in obletnice prijateljskega pakta z Bolgarijo priredi »Jugoslovensko-bolgarska Liga« v Ljubljani slavnostno akademijo v torek 15. t. m. ob 21. v veliki dvorani Kazine. Na sporedu je govor predsednika Rasta Pustoslenskima in predsednika bolgarskega akademskega društva »Hristo Boteva St. Atanasova«, glasbene točke in recitacije, pesmi bolgarske pesnice Bagrijane (v slovenskem prevodu, motivi iz Slovenije). Sodelujejo vojaška godba. Vstop prost — Vabimo vse, ki znajo ceniti pomen in važnost imenovanih treh znamenitih dogodkov v slovenski zgodovini, da se udeležijo te prireditve. Dobrodošli je vsak, ki čuti narodno in slovansko!

— Prispevki za nezaposlene. Z mestnega poglavarstva smo prejeli: Vsakomur priinese pomlad v dušo žarek upanja na boljši čas, zato je pomlad čas veselja. Toda kakšno je to veselje? Onih, ki ne vedo, kje bodo mogli zaslužiti kruha svoji družini? Pomlad tudi nim daja nekoliko upanja, da dobe zaposlitev, toda izkušnje zadnjih let kažejo, da je tudi pomlad dela manj, kakor delavcev. Zato ostane precejšnje število nezaposlenih tudi pomladi in v poletju brez kruha. Mestna občina misli nanje in njih zaposlitev tudi v tem času. Tekom zime je delala mnogo javnih del — ceste in kanale — nekatera teh so že končana, druga so še v delu. Med njimi je važna naprava ceste na Šišenskem hribu, kjer je še mnogo dela. Ta cesta bo dala Ljubljancem zopet prijeten in krasen sprehod po Rožniku, ki bo marsikateremu privabil v to lepo »prehajališče«. Tudi na Gradu se vrše že sedaj regulacijska dela, vendar še ne v polnem obsegu, ker zemlja ni dovolj suha. Pozneje bo tudi na Gradu pričelo živahno delo. Občani se letošnje zimo niso mogli pritoževati, da jih je občina nadlegovala z zbiranjem denarja za nezaposlene. Občina je do 270 delavcev na dan zaposlila na račun lastnih radnih sredstev. Zdar, ki je zima skoro minila, so seveda ta sredstva skoro izčrpana. Zato mora potrkati na srca onih občanov, ki so zaposleni, da pomagajo zaposliti one, ki jim usoda ni naklonila dela, ne sredstev za življenje. Zdar to do občani lažje kaj darovali, kajti glavni zimski stroški so že minili. Za zaposlitev brezposelnih delavcev bo občina zbirala letošnje pomlad mesečne prispevke pod imenom prostovoljne socialne davčine. Občani bodo dobili na dom vabilo za pristop k tej akciji. Vabilo bodo raznašali in prispevke sprajeli le posebni pooblaščenici, ki bodo imeli za to posebne izkaznice s fotografijo. Nihče drugi ni upravičen kak dar sprejeti. Občani naj bodo zato skrajno previdni. S prispevki bodo občani pomagali zaposliti revne brezposlene delavce tudi pomladi, ko še ni posebna delavnost dovolj razvita.

— Pevsko društvo »Sava« bo priredilo drevi ob 20. v dvorani bežigradske ljudske šole samostojen koncert. Zanimanje Bežigradčanov za lepo prireditve je zaslužen, saj bo spored bogat in moški pevski zbor »Sava« moramo pričevati med boljše ljubljanske pevске zore. Na sporedu bodo skladbe starejših in sodobnih skladateljev (Volarič, Hajdrih, Gerbič, Preiovec, Venturini, Krek) in harmonizirane narodne pesmi. Skupno bo na sporedu 15 lepih skladb. Občinstvu se bo nudil v resnici lep umetniški užitek. Vstopnice so že na prodaj pri Rebu (gostilna) na Tyrševi cesti. Bežigradčani bodo nedvomno pravilno ocenili plemeniti prizadevanja pevskega društva ter se udeležili koncerta v lepem številu.

Stjenka Razin

(VOLGA... VOLGA...) in

Tajni kurir

Danes ob 20. in jutri ob 14., 17. in 20.

KINO MOSTE

—lj Prekinitev električnega toka. Zaradi motnje, ki je nastala v elektrarni v Velenju, je bil davi oterog pol 9. prekinjen električni tok v Ljubljani in so zaradi tega počivali vsi obrati, pa tudi tramvaj ni vozil. Takoj je bila vključena rezervna centrala v Ljubljani in čez tri četrt ure so bili obrati zopet v polnem teku.

—lj Koncertni nastop ljubljanskih srednjih šol v drž. operi jutri v nedeljo se bo pričel točno ob pol 11. z državno himno in se naproša občinstvo, naj pravočasno zavzame svoja mesta.

—lj Pri krstni predstavi Bučarjeve vesele igre s petjem in godbo »Smuk smuke«, ki bo jutri ob 20.15. v Sentiakobskem gledališču, vam bodo postregli s petjem, godbo in smehom. Nasmejali se boste boječemu penzionistu Paregrinu (Moserju), njegovi hudi ženi Klodiji (Bučarjevi), navihnemu Mihecu, gorenjski grbi Froncu (Kuntarju), vedno lačni Kunigundi in drugim. Kdor se hoče od srca nasmejati, naj posesti predstavo. Sodeloval bo orkester Sokola L. pod vodstvom Danila Bučarja.

—lj Diplomirani so bili na pravni fakulteti univerze v Ljubljani gg. Dobrota Rajko iz Ljubljane, Berlen Lavrič iz Kolbiče pri Dolnji Lendavi, Marušič Benjamin iz Opatjake sela. Čestitamo!

—lj Diplomiral je 8. t. m. na tehniški visoki šoli na Dunaju za inženjerja strojne stroke g. Franc Branko Golli iz Ljubljane.

—lj Cirilmetodova podružnica v Mostah priredi 14. marca ob 20. v ljudski šoli v Mostah predavanje: »Ali nam je narodno obrambno delo potrebno?« in »Naša Kočevska«. Predavanje bodo pojasnjevala lepe slike. Vabimo vse članstvo in ostalo občinstvo, ki ga zanimajo za Slovence tako važna vprašanja.

—lj Državni strokovni izpit pri ministrstvu za gradbo v Beogradu sta napravila 11. t. m. diplomirana tehnika, utradnika mestnega poglavarstva v Ljubljani, Jolemič Pavle iz elektrotehniške in Šušteršič Andrej iz strojne stroke.

—lj DRUŽABNA PRIREDITEV S PLESOM na obrtniški praznik 19. marca v Ljubljanski Kazini bo nov doživljaj za Ljubljane.

—lj Zamenjava obveznic 7% invest. posojila. Davčna uprava Ljubljana-mesto je prejela nove obveznice 7% invest. posojila za stranke, ki so obveznice oddale v zamenjavo v času od 1. do 26. februarja. Nove obveznice dobre prizadete stranke pri blagajni davčne uprave, Vodnikov trg 5, I. nadstropje, soba št. 1 od 8. do 11. dopoldne in sicer samo proti reverzu.

—lj Eden najslavnejših sodobnih pianistov Raul Koczalski bo koncertiral v Ljubljani 23. t. m. Koczalski je mednarodno priznan kot: najboljši interpret Chopinovih skladb, zato bo igral na svojem koncertu v drugi polovici sporeda izključno le dela nesmrtnega poljskega skladatelja Chopna.

—lj Dela iz češke glasbene literature bo moč čuti na prihodnji javni produkciji našega konservatorija. Nastopili bodo gojenci klavirskega, violinskega in solopjevskega oddelka ter komorne šole. Kar bo produkcija v počastitev spomina prezidenta Masaryka, bo imel uvodno besedo prof. Václav Burian. Spored se dobi v knjigarni Glasbene Matice.

—lj Predavanje Prirodoslovnega društva. V torek 15. marca bo predaval v mineraloški predavalnici univerze ga. prof. Silva Antic o temi »Brelonska — človek, zemlja in morje«. Predavateljica, ki je bila dalje časa v Franciji, bo podala najprej splošno karakteristiko svojevrstne bretonske pokrajine, predvsem glede na klimatske, geog. in na-

Samo še danes ob 16., 19.15 in 21.15 uri in v nedeljo ob 10.30 po znižanih cenah **Sherlock Holmes**

Jutri premiera! Jutri premiera!
Po vseh filmih: Vesela vdova, Rose Marie, in Beli jorgovan četrti glasbeni in pevski triumf JEANETTE MACDONALDOVE

TARANTELA

KINO MATICA 21-24 ŠPANJA, PESEM, PLES

Zaradi izredne dolžine filma so nedeljske predstave ob 14.30, 17., 19.15 in 21.30 uri!

rodopisne razmere. V drugem delu se bo omejila na opis največjega biološkega instituta ob Atlantiku. Predavanje, ki se bo začelo ob 18.15, bodo spremljale številne sklopitne slike.

—lj Romanje Cirilmetodarjev na Oplenec je vzbudilo v slovenski javnosti mnogo živahnega zanimanja. Seveda, saj bo izlet prirejen ob najlepši priliki, ob prazniku pomladi, razen tega pa je vodstvo izletu v preizkušnih rokah. Pohiteti na grob našega osvoboditelja, je iskrena želja vseh zavolnih Cirilmetodarjev, ki se bodo zatoreli tudi v dostojnem številu odzvali. Prišlo so že številne prijave iz mesta in z dežele in večina je že vplačala vozno, ki je za tako dolgo pot res nizka: v drugem razredu 260 din, v tretjem razredu pa samo 188 din. Posebni brzovlak bo krenil iz Ljubljane v soboto 30. aprila zvečer kot druga garnitura relnega brzovlaka, vrnil pa se bo v torek dopoldne, 2. maja. V vozno je vrakunana tudi avtomobilska vožnja iz Mladencev na Oplenec in nazaj. V brzovlaku bo prostora za 400 izletnikov, vsi bodo lahko udobno potovali. V posebnem kupeju bo tudi zdravniška ordinacija in poskrbljeno bo za bufet. Med nami je gotovo mnogo narodnjakov, ki že dolgo goje željo, da bi lahko enkrat poročali na Oplenec. Zdar se jim nudi najlepša prilika. V Ljubljani se lahko prijavi pri blagajni Bonaceve trgovine v Šelenburgovi ulici. Vsa podrobnejša navodila dobite odslej v nedeljskih številkih »Jutrac«.

—lj Posebni vlak v Planico. Vstopnice in vozni listki za poseben vlak v Planico se dobe v biljetarnah »Putniška« do 18. Opozorjamo izletnike, da pred odhodom vlaka ne bo na razpolago vozni listkov za posamezni vlak. Biljetarna Putnika na Tyrševi cesti je odprta tudi v opoldanskih urah.

—lj Zagreb se pripravlja za počastitev 25-letnice umetniškega delovanja svojega očjega rojaka, violinskega virtuoz Zlatka Balokovića. Marsikateremu Ljubljancu bo še v dobrem spominu, da je pred 25. leti, posebno med svetovno vojno, večkrat nastopil na koncertih Glasbene Matice v uniojski dvorani. Zato je popolnoma naravno, da priredi ob svoji 25 letnici tudi v Ljubljani velik koncert, ki bo v ponedeljek 21. t. m. v uniojski dvorani. Na tem koncertu bo sodelovala tudi ljubljanska filharmonija. Dirigenta bosta ameriški dirigent Luis Siegel in ravnatelj naše opere Mirko Polić. Vstopnice se dobe v knjigarni Glasbene Matice.

—lj Pevsko društvo »Sava« ponovi svoj uspehi koncert v akustični dvorani šole za Bežigradom v soboto 12. t. m. ob 20. Vse ljubljanske in okoliške pevece vabi na ta koncert uprava Hubadove župe.

—lj PRIJETNO RAZVEDRILLO bo našel vsakdo na obrtniškem družabnem večeru v Kazini, v soboto 19. marca ob šaljivih pevskih nastopih znanega trboveljskega jazza.

—lj Sadjarska podružnica Siska-Ljubljana. Praktično obrezovanje sadnega drevja in spalirjevo bo razlagal predsednik podružnice g. Žabek na vrtu električne zadruge v Šiški jutri v nedeljo 13. t. m. ob 14. popoldne.

—lj Podružnica sadjarskega in vrtnarskega društva v Mostah priredi jutri ob 10. dopoldne na vrtu g. Kregarja, Zaloška c. 153 predavanje o sajenju sadnega drevja.

—lj Pri prihodnji produkciji ljubljanskega drž. konservatorija bo nastopil poleg gojencev solopetja, klavirja in violine tudi oddelek komorne šole, ki jo je vodil letos prof. Karel Rupel. Izvajali bodo dva stavka iz Dvorakovega kvinteta v a-duru. Vsa dela, pri tej produkciji bodo iz češke glasbene literature in bo prirejena produkcija v počastitev spomina prvega češkega prezidenta T. G. Masaryka. Podrobni spored, ki bo veljal kot vstopnica, dobite v knjigarni Glasbene Matice.

—lj Koncert »Wiener Sängerknaben«. Prejeli smo: Prosim vas, da glede na kritiko g. F. Sturmja v »Slov. narod« št. 54 z dne 8. t. m. o koncertu Wiener Sängerknaben, ki je bil v ponedeljek v dvorani hotela Uniona, priobčite nasledejo pojasnilo: Klavir, s katerim so spremljali koncertne točke, sem uglaševal še isti dan pred pričetkom koncerta in sicer v popolnoma odprti in nezakurjeni dvorani. Klavir sem uglašil popolnoma pravilno in čisto po svoji 25 letni praksi, tako da je bil brezhibno pripravljen za vsako spremembo ali intonacijo. Ako se je barva tonov potem spremenila, ko se je dvorana zaprla in zakurila, pač ne morem biti odgovoren. Znamo pa je vsakemu izkušnemu glasbeniku, kako vpliva izprememba temperature na glasbeni instrument, posebno pa še na velik koncertni klavir. Zato menim, da ni umestna kritika g. Sturmja, ki pravi, da je bila prevelika divergenca med prirodno intonacijo in slabo uglašeni klavirjem. Pripominjam, da se je prvič v moji 25 letni praksi omenjal klavir, katerega sem uglašil, kot slabo uglašen. Uglašil sem že mnogo klavirjev, tako za Glasbeno Matico in za mnogo koncertov po raznih dvoranhah v Ljubljani, toda doslej se ni bilo kritike razen te od g. F. Sturmja. Točko resnici na ljubo. Anton Skutleč, uglaševalec klavirjev pri tvrdki Warbinnek v Ljubljani.

—lj Preveč aspirinov je zavžila. Davi so prepeljali reševalci v bolnico geometrovo soprogo Vlasto C., ki je po pomoti zavžila preveč aspirinov, veled česar so jo napadli hudi krči in je zaradi tega tudi omahlela. V bolnici so ji dali protistrupa in je sedaj že izven nevarnosti.

—lj Se o zasledovanjih tatovih po trgovinah. V zadnjih dneh je bilo raznim trgovcem v Ljubljani pokradnega veliko blaga. Najprej so se pojavili tatovi v raznih trgovinah na Starem trgu, nato v Franciškanski ulici, na Vodnikovem trgu in na Mestnem trgu. Kot tatove zasledujejo sedaj varnostne oblasti 31-letnega Franja Toplaka, bivšega mizarkega pomočnika, doma iz okolice Čakovca, Milana Medveda, bivšega električarja iz Severina na Kolpi, Ivana Mešiča iz Toljan ter neko žensko.

Iz Maribora

— Mariborski fotoamaterski klub. V deški meščanski šoli je bilo v četrtek zvečer zborovanje mariborskih fotoamaterev, ki ga je vodil inž. Vičič. Po poročilih društvenih funkcionarjev so razpravljali o delovanju v bodočem letu. Tako se bodo naši fotoamatereji udeležili razstav na Dunaju, v Zagrebu in Ljubljani. Klubu to vsako nedeljo prirejale izlete v mariborsko okolico, vsak četrtek pa fotoamaterske večere s predavanji. Za predsednika je bil izvoljen že v mednarodnih fotoamaterskih krogih dobro znani fotoamat g. Pfeifer.

— Pomoč revnim učencem. Iz poročil na četrtekovem obnem zboru društva za podporo revnim učencem v Mariboru je razvidno, kako nesebino so vsi odboriki delali za revne učence. Tako je društvo lani odstavilo 700 siromakov z oblačili in čevlji. Društvo izreka zahvalo predvsem mestni občini, ki je darovala 50.000 dinarjev. Kakor doslej, bo tudi v bodoče prirejalo razne koncerte in prireditve, da bo revnim učencem tudi vnaprej zagotovljena pomoč.

— Pokolji v Studenih pred sodniki. V četrtek je mali kazenski senal v Mariboru razpravljal o pokolju v Studenih, ki je končal s smrtjo glaščitarja Rajka Gobca. Obtoženi Karel Rozman, ki je zabodel pokojnika, se je zagovarjal s silobranom, toda številne priče so izpovedale popolnoma drugače. Rozman je bil obojen na pet let ječe.

— Iz srednješolske službe. Za suplenta na klasični gimnaziji v Mariboru je bil imenovan diplomirani filozof Matija Mavc iz Beltincev.

— Izropan avtomobil. Trgovski potnik Rudolf Jakelj iz Ptuj je pustil svoj avtomobil na cesti v Sp. Hoga in odšel v bližnjo trgovino. Med tem je nekdo vdrl v hišo in ukradel vse zalogo galanterijskih vzorcev, ki so jih naslednjega dne našli v bližnjem potoku.

— Sokolski dom v Marenbergu. Na zadnjem obnem zboru Sokola v občinskem Marenbergu so sklenili, da bodo v okviru Petrove petletke pričeli graditi sokolski dom. Zborovanje je poteklo v tem znamenju in je bilo nad vse svečano.

— Sokol Maribor I. objavlja, da bo akademija posvečena obletnici smrti pokojnega starost dr. Ljudevita Pivka 2. aprila in ne 26. marca. Obzvala ga 13 pestrih točk, na kar že sedaj opozarjamo prijatelje sokolstva.

Iz Celja

— Slavnostni koncert Celjskega pevskega društva v počastitev celjskega skladatelja dr. Antona Schwaba ob njegovi 70-letnici bo v ponedeljek 28. t. m. zvečer v Narodnem domu. Na sporedu bodo najlepše Schwabove pesmi v moškem in ženskem zboru s spremljevanjem velikega orkestra, kakor »Zlata kraljica« in koncertni valček »Dobro jutro«. Ta koncert bo redek glasben dogodek za Celje.

— Pevski koncerti gimnazije in meščanskih šol bo na evetno nedeljo 10. aprila popoldne v celjskem gledališču.

— Naknadni pregled vseh motornih vozil, ki latos še niso bila pregledana, bo v ponedeljek 14. t. m. pri mestni garaži na Sp. Lanovžu. Lastniki vozil naj čim prej zamenjajo evidenčne tablice, ker je uporabljane starih tablic na motornih vozilih po pragraju nedopustno.

— Nogometna tekma. V nedeljo 13. t. m. ob 15.30. se bo pričela na igrišču pri »Skalni« kletici prijateljska nogometna tekma med celjskimi Atletiki in SK Hrašnikom. Tekma bo gotovo prav živahna in zanimiva.

— V celjski bolnici so umrli: v četrtek 18 letni trgovski pomočnik Karel Jurman iz Vojnika in 39-letna dinarica Marija Golavškova iz Velike Pirešice, v petek pa 18-letna delavka Stana Velenčeva iz Zagrada pri Celju.

— Usoden padev. V četrtek je padel četrletni učitelj sinček Peter Knapič iz Zaleca tako nesrečno, da si je izpahnil levo nogo v kolku. Prepeljali so ga v celjsko bolnico.

— V novem Delavskem domu na Vrazovem trgu so bila pred dnevi oddana dela slededim celjskim podjetnikom: vodovodna instalacija za Delavski dom ter za novo parno in kadno kopališče g. Franju Dolžanu, centralna kurjava g. Antona Rebeuka, klinična delavka g. Andreja Rozmana, steklarska dela pa g. Franju Struplju.

— Nočno lekarniško službo ima od sobote 12. t. m. do vstajnega petka 18. t. m. lekarna »Pri križu« na Kralja Petra cesti.

— »Planinski sejma«, ta mična vsakoletna družabna in plesna prireditev Savinjske podružnice SPD, je v soboto 5. t. m. privabila v celjski Narodni dom lepo število planincev in prijateljev narave. Poleg Celjanov se je zbral planinski svat iz vse Savinjske doline, iz Gornjega gradca, Vitanja, Šostanja, Zaleca, Laškega in drugih krajev celjske okolice. Posebno številni so bili tudi gostje iz Zagreba, Maribora in Ljubljane. Plesna dvorana je bila okusno dekorirana. Okrašeni sta bili tudi obe mali dvorani in elopnišče. Plesišče je bilo vse vačer polno plesalcev, ki jim je dajal ritem celjski Jonny jazz. Za brhke planinke je bilo razpisanih 6 lepih nagrad, ki so si jih priporile sledeče martilne dame: 1. nagrada (8 dnevno brezplačno oskrbo v poljubni planinski koči) ga. Heli Šumrova, 2. (foto aparat s filmi) ga. Breznikova, 3. (zlato zaponko) gđe. Erna Pfeifferjeva, 4. (kristalno vazo) gđe. Čukova, 5. (steklenico kolinske vode) gđe. Diehlova, 6. (električna nočna ošala) gđe. Lipolova. Prirediteli si šteje v dolžnost, da se toplo zahvali planincem, ki so prireditve poslili v tako lepem številu, nadalje vsem celjskim trvkam in posameznikom, ki so prispevali z raznimi darili, posebno pa danam — planinkam in planincem, ki so k lepemu uspehu prireditve prispevali s požrtvovalnim trudom in delom.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Kina Ideala ni več...

Iz časov ustanovitve prvega kina v Ljubljani in spomini na neme filme

Ljubljana, 12. marca

Prvi in najstarejši kino v Ljubljani »Kino Ideal« je bil nekakšen zaprti svet. Doležala ga je uroda, ki je zadela vse lokalne bivaše. Sedaj Batove hiše, na vogalu Šentlubijske ulice in Aleksandrove ceste. Lokal je bil kinu odpovedan in s tem je prenehalo življenje najstarejšega kina v Ljubljani.

Kino Ideal, ki je bil dolgo časi kino v Ljubljani, in v katerem so predvajali vse velike neme filme, pa tudi dolga leta velike zvočne filme, je obrnil svojo posebno publiko do zadnje predstave. Človek se navadi na kino kakor na dnevnik in na trgovino, v kateri kupuje. Še v mesecih pred likvidacijo je imel na programu nekaj odličnih filmov francoske produkcije. Marsikomu je žal, da ne more več v kino Ideal, marsikomu pa pogreša, a to je življenje, sčasoma se vse spremeni.

Mnogi v Ljubljani se bodo še spomnili na prvi kino v Ljubljani, ki je bil pod imenom »Kinetograf« v bivši Duhovniški hiši na bivši Dunajski cesti nasproti kavarni Evropa. Njegov lastnik in ustanovitelj je bil g. Rudolf Kokalj, prvi strokovnjak za kino-podjetje med Slovenci. »Kinetograf« je otvoril 1. 1912. Že naslednje leto pa se je g. Kokalj preselil v kino v tedanjo Maličeve hišo, kjer je ostal kino pod imenom »Ideal« do likvidacije.

Takrat je izdaljo kinematografske licen- ca delno prederstvo za leto 1912, od 1. 1913 izdaja oblast trajne dovolilnice za kinema- tografske obrate. Nekaterim bo tudi še v spominu, da v prvih letih obstoja v kinu Ideal ni bilo numeriranih sedežev. Sistem numeriranih sedežev je prvi vpeljal g. Ko- kalj v Ljubljani in šele po njegovem vzgledu so ta sistem uvedli tudi v Zagrebu in v drugih mestih. Na dobre, Idealne čase nas spominjajo tudi cene za vstopnice. Samo tri vrste: za 5, 8 in 10 krajcarjev.

Danes je redko kdaj gneča pri blagajnah ljubljanskih kinematografov. Pred vojno smo se gnetli pred blaznjo elinega kina vseh ure in ure, preden smo prišli na vrsto. Tre- ba se je bilo nastaviti za vstopnice že do- polne pri blagajni. Pri vseh večjih nemi- filmih so bile vstopnice že dopolne razpo- dane za vse popoldanske predstave. Pro- gram se je menjal trikrat na teden, filmi so tekli v soboto, nedeljo in ponedeljek, sle- deči torki se je program zamenjal in je te- kel nov film še v sredo in četrtek, v petek je prišel na vrsto zopet nov film samo za ta dan. To so bile predstave za boljšo me- stno publiko. Gospoda je hodila v kino samo ob petkih.

Do prevrata in tudi še po njem je Ljublja- na dobivala filme z Dunaja. Izposojevalnice na Dunaju so bile v židovskih rokah, kakor so se danes izposojevalnice v Zagrebu. Film- ska produkcija je bila osredotočena na Du- naju v firmah Sascha, Christensen, Iluk, Vi- ta itd. Predstave so trajale polnočno uro, med dejavnostjo je bil ožmor. V velikomestnih kinih z ložami, ki so bile nekakšni separa- ti, so z napisom vedno opozorili na ožmor. Včasih je mlado in staro mnogo bolj zama- zal spremljevalce ali spremljevalke kot film. Kinematografi so bili najbolj primeren pro- stor za sestanke in ljubavne avanture. Da- nes so skoraj že predragi za take svrhe.

Z umetniškimi oči kinobiskovalci tedaj niso gledali filmov. Poim filmi je bil čisto drugačen nego danes. V filmu je publika ho- tela videti senzacije, krvave ljubavne dra- me, napete, logične in gametne tuje kriminal-

ne storije. Film, ki ni bil šund, sploh ni bil film. Človek je šel ravno zaradi tega v kino, da je videl nemogoče, izredne, napete, krva- ve in sentimentalne reči. Iz tega časa izvir- rečenice »tako je kakor v filmu«. Danes ima film že močne umetniške ambicije, kate- re tudi dosegajo.

Najbolj priljubljene so bile drame, v ka- terih je glavni junak nesrečno končal. Polju- bovanja je bilo nič koliko v nemi filmih, v modernih filmih se ne »kušajo« več tako vneto. Cenzura ni bilo, šele po prevratu so uvedli lokalno cenzuro, danes pa dobimo že cenzurirane filme iz Zagreba ali iz Beogra- da. Do prevrata so imeli filmi svedra samo nemško besedilo, po prevratu so pa morali v kino Ideal sami napraviti slovensko besed- ilo. G. Kokalj je imel nastavljen neko go- spodščino, ki je pisala slovensko besedilo. Njegov simpatičnega junaka je velika krtica za Milana, najraje je bilo tako ime njeni simpatiji. Glavna junakinja v filmu je bila pa večno Jožica, tako je bilo namreč tej gosposdi ime. Končno je prišlo vse na dan in gosposdična je morala glavne junake krestiti z drugimi imeni.

Zanimivo je tudi poglavje o taksah, ki jih je tedaj kino Ideal plačeval. Prvotno je podjetje moralo plačevati samo državni da- vek. Temu davku so pa sledile druge da- jatve, tako veselijski davek, ki je znašal 5 kron dnevno. Pozneje so davjate narasle na 40% kosmatih dohodkov. Izposojevalnica za film je znašala okrog 25% kosmatih doho- kov. Film za en program je stal okrog 1000 kron, danes okrog 4000 din. Kinopodjetnik ostane torej 35% od vseh dohodkov za re- zijo in še živeti mora od tega ter imeti svoj dobiček. Zlata doba za poljnetike te stroke je bila od leta 1828. do 1. 1932.

Spomniti se moramo ob tej priliki tudi na orkester, ki je igral v kinu Ideal. Orkester je bil izredno vloga pri nemi filmih. Kino Ideal je imel svoj orkester pe- tih mož. Dirigent so predvajali film, kakor je priredil partituro, žalostne je zaigral pri- žalostnih prizorih in vesele pri vesele pri- zorih. Prva leta od ustanovitve kina pa je imelo podjetje svoj orkester z osmimi ko- madmi. Spomniti se moramo tudi na prvo bla- gajničarko gđ. Fani Vakselj, ki je bila strah in trepet mladine, kateri vstop v kino ni bil dovoljen. Bila je golih 12 let v kinu Ideal, kjer je začel svojo kariero tudi njen brat g. Alfonz Vakselj, ki je sedaj lastnik kina Moste. Kot 10leten deček je prišel v kino Ideal.

In končno naj še omenimo filme, ki so bili »sma gledalci« za Ljubljano. Do 1. 1928. smo gledali v Ljubljani samo neme filme. Veliki nemi filmi, na katere se še živo spo- minjamo, so bili »Zadnji dnevi Pompejev«, »Quo vadis«, »Indijski nagrobni spomenik«, »Kristusovo trpljenje«, film, ki ga je prišla gledat v Ljubljano ogromna množica v de- žele, in sicer so prišli iz posameznih vseh celo z banderami v Ljubljano gledat Kristu- sovo trpljenje. Mnogo je bilo filmov, ki so imeli po tri, štiri in celo šest delov. Dobro obiskani so bili vedno filmi groze in detek- tivski filmi, kakor »Krvava roka« v Zeleni, »Mož z rdečimi očmi«, Junaki in junak- inje nemega filma so bili Psiander, Lia Mara, Henry Porten, Fern Andra, Gunner Toelnes, Paul Wegener, Conrad Veidt, Dor- rit Weixler, Mia Mai, Harry Piel, Asta Nie- sen, Max Linder, Buster Keaton, Lia de Put- ti, Magda Sonda, Erna Morena itd. itd. Ime- na, ki so nam še danes mnogim v lepem spominu, zvezde nemega filma, ki so skoraj vse žalostno končale, ko se je pojavil zvočni film.

Glavna skupščina jeseniške »Skale«

Za predsednika je bil izvoljen alpinist Jože Čop — Ska- laši bodo pokojnemu Mihju Čopu postavili dostojen nagrobni spomenik

Jesenice, 11. marca

V četrtek je bila pri Paaru glavna skup- ščina T. K. »Skale«, ki je bila prav lepo obiskana. Skupščino je vodil znani alpinist dr. Miha Potočnik, ki je pozdravil navzoče in v svojem poročilu omenjal najvažnejše dogodke v klubu med letom. Obenem je počastil spomin pokojnega zaslužnega pred- sednika g. Miha Čopa.

Tajnik Bogomir Homovec je poročal, da so se člani živahno udeleževali na vseh področjih klubovega dela. Plezalci so pre- pletali ponovno najtežje stene našega vele- gorja, naskočili pa so tudi francoske in švicarske Alpe, kjer so napravili več težkih plezalnih tur.

Smučarji so tudi preteklo leto dostojno predstavljali klub na domačih in tujih tek- mah. Posebno lepe uspehe so dosegli Ciril Praček, Hubert Heim, Mali Tonček in Ko- blar Stanko. Z zeleniškim pokalom se le- tos naši smučarji res niso mogli postaviti, ker jih je spremljala velika smola, upajmo pa, da bo prihodnje leto drugače.

Bivaka I. in II. sta prav dobro služila članom za poletne in zimске ture v Mar- tuljske vrhove. Da bi pritegnili mladino, je klub v božičnih počitnicah priredil smu- ski tečaj na Ručici, ki je lepo uspel in pokazal,

da se ni nobene nevarnosti, da bi v dogled- nem času kdo vzel »Skale« prvenstvo v alp- skih disciplinah.

Blagajnik Juran Ignac je poročal, da je imel klub 37.421 din dohodkov in 31.044 din izdatkov, tako da znaša prebitok 6.376 din.

Po poročilu gospodarja in revizorjev, ki so našli vse blaginjsko poslovanje v vzor- nem redu, se je razvila daljša in zanimiva debata. Soglasno je bilo sklenjeno, da bodo Skalaši s sodelovanjem drugih društev po- stavili dolgoletnemu zaslužnemu predse- dniku in vzornemu dobrovoljcu Mihju Čopu lep nagrobni spomenik. Nadalje bodo Ska- laši vsako leto na določen dan priredili v spomin Miha Čopa izlet vsega članstva v Vrata, kjer bo maša in nato vzpon na Skrlatico.

Za predsednika »Skale« je bil soglasno izvoljen alpinist Jože Čop, v odbor dr. Mi- ha Potočnik, Stolar Božidar, Juran Igna- cij, Homovec Bogomir, Ravnik Stanko, Fre- lih Matevž, Korenini Drago, Truhlar Joža, Čop Jaka ml., Heim Erika, Berlot Tone in Bernard Anica, kot preglednika računov Lazič Boro in Šega Boris, v časno razso- dišče dr. Ludvig Jože, inž. Rudesch Alfred, dr. Stanovnik Aleš in dr. Stempihar Ivo.

Tatvine in vlomi na deželi

Ljubljana, 12. marca

Kakor po mestih, so tatovi in vlomilci pridno na delu tudi po deželi. Orobniki si- cer neposredno kradle pridno zasledujejo, toda nimajo vedno uspehov, ker se lono- vi hitro selijo iz kraja v kraj in se tako sproti umikajo aretaciji.

Iz Cerkljene poročajo, da je doslej še nezaznaten tat ukradel te dni iz veže Mele- tove gostilne dva zavoja raznega blaga, zlasti manufakture. Poleg drugega je bilo v zavojih 52 m blaga za ženske obleke, 10 m sivga in črne gaice, 11 parov svi- lenih ženskih nogavic, več brisač itd. v skupni vrednosti okrog 3000 din. V Sevnici je bilo vlomljeno v stanovanje Fran- ca Šrola. Drzni tat, ki je prišel iz tujih krajev, je odnesel šrolo dva suknjica, nov ženski plašč, črno žimsko pelterino, par gozdarjev, dva para ženskih ševljev, sre- brno možko uro in nekaj drugih predme- tov, vrednih 2500 din. Povrh vsega je zmanjkalo šrolo tudi 500 din gotovine. V noči na četrtek so obiskali vlomilci trgo- vino Franceta Cvelbarja v Gor. Prekopri pri Kostanjevici. Odnesli so mu veliko množico raznih cigar in cigaret, dve na- livni peresi, 5 plaščev za kolesa, znamke »Semperit« in »Cord Universale«, 6 raz-

ličnih odev, 16 novih srajc, 10 ducatov no- gavic, zavitek šifona, 15 m modrega si- vega blaga, 100 m blaga za ženske pre- davnike, več pletenih jopic in nekaj usnja. Škoda znaša nad 11.000 din.

Iz Slov. Gorice poročajo o dveh drznih lopovih, ki se izjavljata za pogorela, sta za navadna lopova, ki se klatita iz kraja v kraj in kradeta vse, kar jima pride pod roko. To sta 34letni Janko Kolarčič iz oko- lice Ljutomer in 29letni Ivan Fekonja, doma iz Sovjaka. Oba sta delomirneža in najraje vlamljata v razne kleti. Pred ne- kaj dnevi sta obiskala kleti posestnikov Karla Brumra v Brengovi, Franciške Ga- raričeve v Stanetinčih, Valentina Anželja v Brengovi, Kurnika Franca, Franca Kaj- nika v Cagoni itd. Ukradla sta velike ko- lene vna, ki sta ga odnesla najraje v eno izmed svojih skrilavšč, kjer imata najraje tudi veliko zalogo nakradnih je- stvin. Iz hleva posestnika Matije Vogri- na v Stanetnih sta odnesla tudi dva pra- sica, iz kokušnjaka posestnika Janeza Horvata v Brengovi pa več kokoši. Oro- bniki so držnima zlikovcem stalno za pe- tam, vendar ju doslej še niso mogli spravi- ti na varno.

Iz Ptuja

— **Odlikovani gasilci.** Gasilska zajednica je za gasilske zasluge odlikovala z zaslu- žnim križcem 3. stopnje za gasilske zasluge predsednika ptujske gasilke čete Fr. Vi- dmarja, predsednika gasilke čete v Bukov- ovih Iv. Beziaka, poveljnika Matija Masten- ca ter tajnika Al. Rometa. Odlikovanja je izročil ob priliki zaključne slovesnosti pre- teklo nedeljo v gasilskem domu v Ptuju starešina gasilske župe za arez Ptuj g. Ju- devit Musek, ki je imel na odlikovance lep nagovor.

— **Občni zbor Združenja trgovcev** za okolico Ptuj je bil te dni v Narodnem do- mu pod predsedstvom g. Trauna. Obnega zboru so se udeležili tudi zvezni tajnik dr. Gornik, zborniški svetnik Milko Senčar in zastopnik združenja trgovcev za okolico Maribor g. Kosbanjšek. Iz poročil funkci- narjev je razvidno, da ima organizacija včlanjenih 211 trgovcev, ki zaposlujejo 21 pomočnikov, 12 pomočnic in 15 vajencev. Skupno premoženje znaša 58.000 din. Pri volitvah je bil izvoljen za predsednika Ivan Rašl od Sv. Vida pri Ptuj, za podpred- sednika pa g. Murkovič iz Dornave. Do- sedanjemu predsedniku g. Traunu, ki je vodil organizacijo polnih 10 let, je občni zbor izrekel iskreno zahvalo.

— **Ogenj zaradi slabega dimnika.** Pri po- sestniku Ivanu Simku iz Stražgornice pri Pra- gerskem je izbruhnil v stanovanjskem po- slopiju ogenj, ki je v hipu zajel hišo ter jo vpepelil. Škoda se čeni na 15.000 din. Ogenj je nastal zaradi slabega dimnika.

— **Svinjski sejem.** Na zadnji svinjski se- jem je bilo pripeljanih 436 svinj, dočim je bilo to pot prodanih komaj 82 rilcev. Kup- čije so bile zelo slabe, kljub temu, da je bila cena svinjam nizka. Prašiči stari od 6 do 12 tednov so se prodajali po 90 do 170 din komad, debele svinje po 6.50 do 8.50, plemenske svinje pa po 6 do 6.75 din za kg žive teže.

Iz Trbovelj

Občni zbor SK Amaterja. V nedeljo je imel Amater 12. letni občni zbor. Voilil ga je predsednik g. Blane, ki je počastil spo- min med letom umrlega častnega člana g. Varga. Bavi se je z zaporo izražala, ki jo je LNP oredil lanskemu jeseni zaradi nelju- bih dogodkov pri tekmi s Celjani in izra- žal upanje, da bo klub to preizkušnjo kmalu prelat in izšel prenovljen in discipli- niran v novo dobo uspehov in napredka ru- darskega sporta. Klub šteje 128 članov in je med letom pristopil 25 novih. — Ka- kor večino društev v revirjih, tarejo tudi SK Amaterja precejšnje finančne skrbi. Naj- večje težkoče povzroča klubovemu blagi- niku dolg, ki je nastal pred leti z ureditvijo ozraje okrog igrišča, kakor tudi stroški na- bave inventarja. Klub je imel 32.494 din dohodkov in 32.786 din izdatkov. Po reviz- zijskem poročilu, s katerim je bila izrečena odobrn razrešila, je podal izbrano poročilo načelnik nogometne sekcije g. Knez. Mo- što je odigralo v pretekli sezoni 25 tekem ter doseglo razmerje 78:36 v svojo korist. V pomladanski sezoni je možno osvojilo prvo mesto v I. razredu v ljubljanski skupini. II. možvo je odigralo 19 tekem z rezultatom 42:18 v svojo korist. Načelnik lahkoletne sekcije je poročal, da je imel klub med letom tri mitinge, ki so v vsakem pogledu dožrlo uspehi. — Pri volitvah je bil izvoljen naslednji odbor: predsednik Blago Blane, I. podpredsednik Malovrh, II. podpredse- dnik Rovnik, tajnik Kolar, namestnik Tur- šek, blaginjski Nazlič, namestnik Zupančič, načelnik nogometne sekcije Jelen, lahkolet- ske sekcije Knez, revizorji Kovač, Rus, Mrzelj, odborniki Kovač, Bažla, Anšek, Sa- vojce, Vranešič in Narozlav.

Nesrečen pade. Pri posesniku Strovnu v Pleskem je bil že nekaj dni zaposlen brez- poselni delavec Jankovič. Ko je večeraj zju- traj odšel po opravkih na kozolet, mu je spodbolnil in je tako nesrečno padel na tla, da si je zlomil roko in nogo.

Iz Novega mesta

— **Urbančev povratek v Niš.** Urbanč Jo- že, ki je lani pobegnil iz niških zaporov v svoj domači kraj, kjer je izvršil več tatvin in bil na ponovni sodbi letos pred okrož- nim sodiščem obsojen na 6 let ječe, je bil ponovno ekškortiran v niško kaznilnico na izdrževanje kazni, ki ni malenkostna. Ka- kor je znano, je bil Urbanč razvit kot predrzen in prevečan razbojnik, kar pa še zdaleč ni bil, kakor ga je napravila ljudska domišljija. Za različne tatinske podvige in težke telesne poškodbe je bil Urbanč prvič obsojen na 25 let robije, pri letošnji ponov- ni razpravi pa na 6 let ječe. Skupno ima sedaj za odsedeti 31 let ječe, t. j. toliko, kolikor pomladi šteje on sam. Kako bo iz- padla Urbančeva groznja, ki jo je izrekel pred sodiščem, da bo prej na svobodi, pre- den bo kukavica petkrat zapela, pa pričau- jumo.

— **Smrt kosi.** V zadnjih dveh dneh je smrt ugrabila starega gasilskega delavca g. Riharda Trdija, žel. uradnika v p. Ludvi- ka Konciliju, mesarja, ki je že dolgo bole- hal, in Davorina Skrablja, dolgoletnega bla- ginjskega Mestne hranilnice v p. Umrli blag spomin, svojem naše iskreno sožale!

— **Gasilno društvo izreka najtoplejšo za- hvalo** vsem, ki so društvo obdarili ob pri- liki njegove predzadnje prireditve.

— **Pomlad na Dolenjskem.** Malokatero leto v tem času je bila naša Dolenjska de- ležna tako toplih dni kakor letos. Po vino- gradih in poljih vlada velika živahnost, kaj- ti vse že opravlja prva pomladanska de- la. Tudi zgodnje cvetja je dovolj. Tudi pisanih metuljev, ki so dobri oznanjevalci zgodnje pomladi ne manjka. Da je tako toplega vremena tudi mladina vesela, ki je doslej morala v veliki meri žetati za zido- vi, je beseda odveč. Pratikarji, ki verujejo, so prepričani, da bomo deležni lepšega vre- mena še celih 40 dni, ker je bil večerjšnji dan 40 mučencev solnčen in prav mil.

— **Slavnoščno akademijo** z obsebnim spo- redom priredi drevi v Sokolskem domu JČL, ki šteje pri nas že prav lepo število vutih članov. Na tej kulturni prireditvi bo predaval sam češkoslovaški konzul g. Minovsky. Predvajali bodo ob tej priliki tudi več filmov. Jurtr dopolnje bo v dvo- rani mestnega magistrata ustanovni občni zbor lige, popoldne pa je namarevan izlet na Trško goro. Vabljeni vsi.

Lep dar: Zgodbe brez groze

Skakalne tekme v Planici

Navodila posetnikom jutrišnjih mednarodnih skakalnih tekem

Predprodaja vozovnic in vstopnic za po- sobni vlak v Planico pri vseh biljetarnicah »Putnik«. Cena Din 43.— Odbod posebn-nega vlaka iz Ljubljane glavni kolodvor (etranski vhod), ob 6.30. Vsi potniki, ki po- tujejo s turističkim vlakom (odhod ob 6) in rednim vlakom (odhod ob 7.15) dobe vstopnice v vlak po ceni Din. 10.—, prav tako se bodo prodajale vstopnice tudi že v današnjem popoldanskem in večernem vla- ku do Planice. Prost dostop bodo imele sa- mo one skupine šolske mladine (osnovnih in srednjih šol) pod vodstvom učitelja odn. profesorja, ki so se prej prijavile v savezni pisarni (navesti imena dijakov in vodje), vsi drugi pa morajo plačati redno vstopnico.

Opozarjamo občinstvo, da se bo tekma pričela ob 10.30. Zaradi tega priporočamo vsem naj se odpeljejo najkasneje ob 6.30 (posebni vlak) iz Ljubljane. Vlak, ki od- haja iz Ljubljane ob 7.15, pride v Planico po voznom redu šele ob 10.39.

Pokroviteljstvo nad tekmo so prevzeli min. predsednik dr. Milan Stojadinović, minister vojske in mornarice armijski ge- neral Marič M. Ljubomir in minister za tr- govino in industrijo dr. Milan Vrbanič.

Vodstvo tekme sestavljajo: predsednik, dr. Ciril Pavlin, teh. vodja: Stane Predalič,

starter: Ervin Zupan, sodniki: Jernej Jele- nič, Bogdan Zupan, Josko Gorec, ing. Bild- stein, zapisnikarji: Tone Kunstelj, Boris Kogovšek, nadzorniki skakalnice: glavni: Stane Miklavčič, nalet: Karel Strickerber, doskoka in izteka: Ferdo Drogenik, taji- štvo: Tone Kunstelj, zdravstveni odsek: dr. B. Breclj, dr. Vl. Kajželj, propagandni in sprejemni odsek: mr. ph. Piccoli, Božo Kra- maršič, blaginjski odsek: Milan Fajdiga, Čebular, rediteljski odsek: Stane Bervar, Vile Bernik, železniški odsek: Cimperman, Strukelj.

★ Ker se občinstvo še zmerom obrača na pisarno JZSS z vprašanjem, ali se bo ska- kalo tudi na veliki skakalnici, izjavlja JZSS naslednje: Velika skakalnica je urejena in skoči na njej so možgi. V Planici je že Avstrijec Bradl, ki se je od svojega 101 m skoka (1. 1930) še znatno izboljšal in zelo verjetno je, da ga bo po končani tekmi za- mikala tudi velika skakalnica. Toda ne sa- mo njega. V Planici sta razen njega še dva Nemca in dva Avstrijca velikega formata, razen naših skakačev Novšaka (ki je pred tednom skakal na veliki skakalnici) in Pri- boška ter tudi drugih. Tekma za savezno prvenstvo pa bo, kakor je bilo objavljeno, na 65 metrski skakalnici.

Črne znanilke pomladi

Pred cvrčim prihodom lastovk nazna- njajo pomlad šumne jate ogorčenih pritožb proti blatu in slabim cestam, ki izzivajo razdražene jate — da skupno z vso vneto sušo blato po otalah in neugna- no skrajo mlakuže po mečavah. Ali leto za letom je boj proti lužam in blatu zama- kakor so brez uspeha sploh vsi boji proti elementarnim pojavom.

Spremenljivo vreme, ki spremlja boj med zimo in pomladjo, vpliva razburljivo zlasti na ljudi, ki so prisiljeni živeti med židov- jem, in ki komaj čakajo, da bi jih osvežile sveže sapice po »belih cestah in stezicah«, toda tople južne sapa so razmečale ka- kor rog trdo, zmrazilo rušo v testo, v katero se pogrezajo sprehajalci do gležnjev in ki ga ne strde nobeni papirnati popravki. Po- ta in ceste je otajala prihajajoča pomlad in jih omehčala, pa jih bo tudi posušila. Tudi v Ljubljani so ulice, ceste in pota razmečale južne sapa, blatne pa so tudi državne in banovinske ceste, ki vodijo sko- zi mesto. Velika in obširna je postala Ljub- ljana, objela je njive in loge, travnike in gmajne, hoste in gošče. Če mestni delavci drsajo blato in ga posipajo na enem kraju, so mokre in omehčane ulice na drugem koncu! Zato pa nekoliko potrpmo in se veselimo pomladi, ki vzame blato in pome- te pritožbe in — kajti kaj drugega nam res ne kaže.

Kupuj domače blago!

Še o papigini bolezni

Ljubljana, 11. marca

Poročali smo o nemavladnem strahu, ki je nastal med Zagrebčani zaradi tako zva- ne papigine bolezni. Zd se, da je ta strah precej neutemeljen in da ne bodo tudi Ljubljanci preveč preplašeni, je potrebn- no naslednje pojasnilo, ki ga nam je po- slal gojitelj papigic:

Tudi v Ljubljani so papige, zlasti pa male papigice zelo razširjene in udoma- čene, da jih najdete skoraj v vsaki hiši. Nastane vprašanje, katere vrste papig so človeškemu zdravju in življenju postale tako nevarne? Ali one velike pisane iz tropičnih krajev, katerih uvoz je v našo državo sploh prepovedan, ali naše splošno znane male papigice, ki jih tudi imenuje- mo skobčevke. Male papigice so že de- setletja pri nas, se tu plodijo in žive ka- kor drugi naši krilatci. Prebral sem stro- kovne knjige dr. Karla Russa in Norber- ta Grassa, ki podrobno opisujejo vse vrste bolezni malih papigic, a nikjer ne ome- njata bolezni, ki bi bila ljudem nevarna. Že več let vzgajam papigice, imam jih na- sto repkov, toda doslej še nisem nikoli opazil med njimi kakke bolezni. Ali gre morda za novo bolezen?

Ce je stvar tako resna in če ni umetno naphinjena kakor svoječasa afera z za- grebskimi bananami, potem je stvar zdrav- stvene oblasti ali pa bakteriološkega za- voda, da zadevo preišče in prepreči more- bitno širjenje te bolezni, v nasprotnem primeru pa dokaže, da je strah ljudi po- popolnoma neutemeljen. — Gojitelj.

Tožilo v pomirjenjem vsem, ki gojiijo in ljubijo papigice.

Z Jesenic

Nastop gluhoenih. Napačno mnenje ima- jo ljudje o gluhoenih, ki morajo sami in brez vsake pomoči živeti življenje s trpko usodo, ker smatrajo gluhotu kot največjo oviro za udeleževanje v človeški družbi. Javnost ima tudi napačne predsodke o delu zavodov, ki usposablajo gluhoenome za govor in življenje. Da so gluhoenimi dobri delavci, da jih gluhoenost raznimi ter priprav- da si lahko sami služijo svoj vsakdanji kruh, da si večini ljudem še neznano. Danes v soboto priredijo ob pol 9. zvečer odrasli gluhoenimi iz Ljubljane, ki imajo svoje društvo, v dvo- rani sokolskega doma svoj 11. propagandni nastop. Sokolsko društvo jim je iz uvidevno- etj dalo dvorano brezplačno na razpolago. Na programu je govor inteligentnejšega čla- na društva, ki bo v kratkih besedah orisal sedanje življenjske razmere svojih tovari- šev, nastop gluhoenih obrtnikov ter dva izročaka. Prireditve, ki jo bo vodil g. Vinko Rupnik, strokovni učitelj v ljubljanski glu- hoenici, ima v prvi vrsti namen, doseči več stikov med gluhoenimi in slisječimi ljudmi, dokazati koristnost gluhoenimic in nabrati nekaj denarja za revne in brezpoel- ne gluhoenome. Na to svojevrstno prireditev, pri kateri bodo nastopili gluhoenimi z živim govorom in brez kretnj in na kateri bo na- ša javnost lahko spoznala vso skrivnost du- še gluhoenih, vabimo vse, ki sočustvujejo z njihovo trpko usodo. Prodaja vstopnic v Sokolskem domu.

Radioprogram

Nedelja, 13. marca

8: Veseli nedeljski pozdrav (plošče). — 8:15: Prenos cerkvene glasbe iz franč. cer- kve. — 8:45: Postni govor (dr. Fr. Krimovec). 9: Napovedi poročila. — 9:15: Vesela glasba (Radijski orkester). — 10:30: Prenos kon- certa srednješolskih zborov iz opernega gla- dališča. — 12:30: Reporlaža z mednarodne tekme v snuških skokih. — 13: Napovedi, poročila. — 13:20: Prenos iz Planice (nada- lejvanje). — 16: Nastop gojenk uršulinske šole v Škofji Loki. — 17: Kmet. ura: Po- mladno oskrbovanje travnikov (inž. Rado Loh). — 17:30: Koncert lahke glasbe, So- delujeta Sornov kvartet in kvartet mandolin. 19: Napovedi, poročila. — 19:30: Nac. ura: Goelhe in Vuk Karadžić (Luka Smoladka). 19:50: Slovenska ura: a) Čapkovski: 1812, uvertura (voj. godba) plošče; b) 13. marec pred devetdesetletjem letom (1848) in Slove- nci (Rudolf Dostal). c) plošče. — 21:15: Beži- grajsko pevsko društvo. — 22: Napovedi, poročila. — 22:15: Vački in polke (plošče). Konec ob 23. uri.

Ponedeljek, 14. marca

12: Dvojak: Slovenski plasi št. 1, 2, 3, 6, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16 (Češka filharmonija, dirigent Vaelav Talich, plošče). — 12:45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13:20: Pisano polje (plošče). — 14: Napovedi. — 18: Zdrav- stvena ura: Zadušitve in umesno dihanje (dr. Anton Bračelj). — 18:20: Dvojak: Slo- vanska raspodaja (filharm. orkester, plošče). 18:40: Kulturna kronika: O dr. M. Opeki (msgr. dr. Josip Debevec). — 19: Napovedi, poročila. — 19:30: Nac. ura: Cilji in pota vzgojne politike (dr. Karel Ozvald). — 19:50: Zanimivosti. — 20: Orkestralni kon- cert. — 22: Napovedi, poročila. — 22:15: Prenos lahke glasbe iz restavracije »Emo- nac«. Konec ob 23. uri.

Torek, 15. marca

11: Šolska ura: S kolešom na pariško raz- slavo — dialog (Mirko Demšar). — 12: Oper- ni odlomki (plošče). — 12:45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13:20: Operna glasba (ra- dijski orkester). — 14: Napovedi. — 18: Uspavanka in podoknice (plošče). — 18:40: Narodnostno občestvo (prof. dr. Stanko Go- gala). — 19: Napovedi, poročila. — 19:30: Nac. ura: Mesečni kulturni pregled. — 19:50: Zabavni zvočni tednik. — 20: Večer ruske glasbe, Sodelujejo: ga. Milana Strukelj-Ver- bice

Cerkvena država brez boga

Tibet že štiri leta zamača na novo vtelesenje boga

Tibet je tipična cerkvena država, kjer vladajo lamaistični svečeniki in menihi. Pretežno del njenega prebivalstva so menihi in vendar ta država že več let nima boga. To je posledica borbe med vesilami za Strehu sveta in posebnih določb lamaizma. Lamaizem, ki ga izpoveduje 3.000.000 Tibetancev in 7.000.000 Mongolov ter pripadnikov drugih narodov v srednji Aziji, je posebna veja budhizma, ki se je tako izpremenila, da je postala vera med vesilami. Budhove nauke preko zasneženih himalajskih prelazov iz Indije v Tibet. Lamaisti verujejo v razna božja vtelesenja: med katerimi je glavni Dalajlama, Budha usmiljenja, politični vladar Tibeta. Drugo vtelesenje je Panchenlama ali Tašilama, duhovni poglavar Tibeta. Budha neskončne svetlobe. Tretji po vrsti, toda že globoko na lestevci tuhovniškega dostojanstva, je mongolski Hutuhtu, vrhovni svečenik mongolske cerkve, ki se deloma že razlikuje od ortodoksne tibetske lamaizma, otrpela skozi stoletja ločitev Strehu sveta od drugih držav.

Kadar umre eden izmed obeh vrhovnih dostojanstvenikov, vtelesenje božanstva Dalajlama ali Tašilama, čakajo svečeniki v srednji Aziji 9 mesecev in 9 dni, kolikor preživi duša v vteah, da bi bil nastal solčni in lunin mrk, predel prelom olakov ali plazov. Kjer se kaj takega zgodi, tam je blodila duša umrlega lame in morda se je nasejala v telesu pravkar rojenega otroka. Mati mora ugotoviti svojega svetega sina po raznih znamenjih in čudežih, izmed katerih je posebna značilna, da mora imeti otrok že ob rojstvu vse zobe in maternico znamenje v podobi tigrovih sap, obenem mora pa znati izgovoriti Budhino ime. Človek bi mislil, da so to zelo težki pogoji. Vendar se pa najde zelo mnogo kandidatov in posebna komisija mora izbrati izmed njih pravega. Izbrani ga, dokler ne ostanejo samo trije in njihova imena se napišejo na listke, ki pridejo v zlat kelihi. Ob navzočnosti najvišjih cerkvenih in posvetnih dostojanstvenikov

potegnejo potem en listek iz keliha in s tem se določi vtelesenje Budha.

Tako je bil izvoljen leta 1883 po smrti Panchelame njegov naslednik Chosgyi-nyima, dvajsetletni sin iz zakotne tibetske vasice. Izvoljenca so potem seznanili duhovniki v velikem samostanu Tašilunpo 13 let s tajnimi lamaističnimi obredi. 18-letni Bu-cha neskončne svetlobe je bil posajen na prestol, prevlečen z žolto svilo, da bi bil do smrti pasir tibetskih duš, dočim je starejši Dalajlama vodil politične posle Tibeta. Toda Budha usmiljenja je pokazal več moči, nego usmiljenja Bil je prijatelj Angležev in Panchenlama, Budhe neskončne svetlobe, ni imel rad. Panchenlama je moral leta 1924 pobegniti iz svojega samostana in živel je v pregnanstvu na Kitajskem.

Panchenlama so na Kitajskem gostoljubno sprejeli. Kmalu se je prilagodil modernemu življenju, vozil se je v krasnem žoltem avtomobilu in imel je poseben salonski vlak tudi svetloboletne barve. Kitajska vlada mu je plačevala letno blizu pol milijona dolarjev in pošlila za njim v na-lovom »Veliki modri svečenik, čuvár narave in razširjevalce kulture.« Njegova naloga je bila ohraniti kitajski vpliv v Mandžuriji in severni Kitajski proti Japoncem.

Ob koncu leta 1933 je Dalajlama umrl. Panchenlama, debluhasti možiček z umetnim zobovjem, je neprestano moledeval, da bi se smel vrniti v Tibet. Krenil je bil že na pot z veliko karavano, toda namestu v Tibet je odšla njegova duša na oni svet. Umrl je na meji Tibeta med menihi svojega spremstva, star 54 let. In tako zdaj Tibet sploh nima vtelesenega boga. Lani poleti je šla po svetu vest, da se je pojavil novi Dalajlama, kandidat protikitajske stranke Panchenlamovih nasprotnikov, določena dota je pa že davno minila in vendar še ni potrjeno, da je dobil Tibet novega vtelesenega boga. Tako vlada v Tibetu že štiri leta zmeda v verskem pogledu. To je v zgodovini te dežele prvi primer.

Ženska akademija v Orvietu

Njene absolventke zavzemajo v Italiji izjemen položaj

Med višjimi šolami v Italiji je tudi ženska akademija v Orvietu, majhnem, toda zgodovinsko pomembnem mestecu v provinci Umbria. V tem okviru starih zgodovinskih poslopij in krasnih umetnostnih spomenikov je zgrajena moderna poslopje na velikem zemljišču, ki mu pripadajo tudi krasni gozdovi in vrtovi s prostornim diskaljšcem. Tu je vsaka italijanska ženska telovadna šola, kakršne ni nikjer drugod na svetu. Gojenke morajo imeti maturo in daljšo telovadno prakso v organizacijah fašistične ženske mladine, če hočejo biti sprejete v to šolo.

Šola je bila ustanovljena l. 1927 obenem z enako šolo za moško mladino v Rimu. V upravnem pogledu je podrejena ustanovi Opera Nazionale Balilla, tej edini organizaciji vojaške predvzgoje v Italiji. V resnici pa gre za povsem samostojen zavod, podrejen neposredno ministrstvu narodnega zdravja. Na ženski akademiji v Orvietu poučuje najboljši profesorji in profesorice. Pouk traja dve leti, potem pa dobe absolventke diplome, ki jim dajejo pravico do pouka telovadbe na nižjih in srednjih šolah. Večina pa preidejo absolventke po šestih mesecih pouka na nižjih srednjih šolah znova v telovadni zbor Opera Nazionale Balilla, da skrbijo v raznih pokrajinah za svoje male gojenke in gojence. To niso samo telovadne instruktorice in svetovalko, temveč tudi streljice, voditeljice na skupnih izletih ali v počitniških kolonijah, obenem pa tudi zupnice otrok in staršev.

Orvietska akademija, ki ima zdaj nad 700 gojenk, skrbi seveda v prvi vrsti za telesno vzgojo. Poučuje se pa tudi teorija,

zdravstvo, nega otrok in ranjencev, kuhanje in gospodinjstvo, končno pa tudi pedagogika. Absolventka akademije mora biti otroku mnogo več, nego sama učiteljica telovadbe. Biti mu mora nekaka vez med šolo in njim. Pomagati mu mora tam, kjer se čuti otrok zapuščenega in kjer misli, da mu je bila storjena krivica. Biti mora sicer z njim stroga, toda vedno prijazna. Biti mora nekakšna predstavnica režima, oblasti v otrokovih očeh, dočim mora biti učitelj in učiteljica predstavnika pravičnosti in strogosti.

Akademija je seveda svet zase. Mislite si 700 veselih in brezskrbnih deklet, živčih na svežem zraku v idealnih pogojih zdravja, veselja in živahnosti. Mislite si njihove uniforme črne bele barve, njihov ponos na skupne uspehe. Orvietske gojenke so nekakšno mesto v mestu in igrajo veliko socialno vlogo v dokaj siromašnem Orvietu. V evidenci imajo vse novorojenčke in njihovim roditeljem prinašajo skromna darila, če gre za premožnejše rodine, in darila znatne vrednosti, če gre za siromašne rodine. Poleg tega hodijo redno v mestno bolnico, kjer pomagajo streei bolnikom. Prirejajo tudi razne svečanosti v korist mestnih revežev in umetniške večere ali čajanke, ki so največji družabni dogodki v mestecu kakor je Orvietu.

Sploh pa zavzemajo gojenke ne samo v Orvietu, temveč v vsej Italiji poseben položaj. Biti gojenka orvietske akademije pomeni isto, kakor biti v vojski častnik. Orvietska absolventka je povsod dobrodošla, povsod so ji odprta na stečaj vrata in povsod jo navdušeno sprejmejo.

V enem tednu zgrajena hiša

Seveda se je to zgodilo v Ameriki. V Pittsburghu je namreč šest delavcev v tednu dni postavilo jekleno hišo. Prvi dan so napravili betonske temelje, drugi dan so postavili jeklene stebre in stene, tretji dan so napravili streho, a v dveh dneh so instalirali vodovod, električno napeljavo in centralno kurjavo, zadnji dan pa so hišo še zunaj in znotraj očistili. Hiša sicer ni podkletena, a ima dve spalnici, obednico, kuhinjo, shrambo in pralnico. Zgradba je veljala 4.000 dolarjev.

Vohunska afera v Zedinjenih državah

Ameriške oblasti so prišle na sled veliki vohunske afere, v katero so zapleteni trije Nemci, dva vojaka, ki sta sicer ameriška državljana, in neka frizerka.

Tajno policijo so obvestile vojaške oblasti, da krade nekdo važne vojaške listine, ključne za tajno pisavo in načrte za ameriško obalno vojsko. Čeprav je policija napela vse sile, vohunom dolgo ni mogla do živga. Dve leti so skoraj nemoteno prenašali važne vesti in listine, sedaj pa je napravila njihovu početje konec. Artilerija je bivšega 32-letnega narednika Ginterja Gustava Rumricha, ki so ga oblasti kot dezertarja iskale že od l. 1935. Rojen je bil sicer v Chicagu, vzgojen pa je bil v Nemčiji. Z njim vred je bil prijet tudi 28 letni Erich Glaser, ki je bil dodeljen ameriški letalski eskadrili. Ta je bil rojen v Nemčiji, pa je pozneje postal ameriški državlján.

Zdi se, da je bila gonilna sila te vohunske trojice 26-letna lepa rdečelaska, frizerka Johanna Hoffmann, ki je dajala navodila in sta ji oboja vojaka prinašala najvažnejše gradivo o gibanju vojske, mornarice in letalstva. Rdečelaska je zaslužila, da so ji postala tla pod nogami prevročila in jo je hotela v zadnjem hipu popihati v Evropo, bilo pa je že prepozno. Parnik »Evropa«, s katerim se je hotela vrniti v Nemčijo, je prejel brzokavko, da jo morajo takoj aretirati. Med njeno prtijajo so našli detektivni razno kompromitujoče gradivo, zlasti pa ključ za tajno pisavo. Imela je pri sebi tudi večjo vsto denarja za

Rumricha in Glaserja, pokopalo pa jo bo zlasti pismo šefa vohunske službe v Nemčiji, ki se zahvaljuje za poslani ključ tajne pisave ameriškega letalstva in za načrt obrambe Panamskega prekopa.

Vohunska trojica bo prišla pred sodišče. Ameriški zakon za vohunstvo je zelo strog. Oba vojaka bosta obsojena kot izdajalca ameriške vojske. Najvišja kazen za izdajstvo v mirnem času je 30 let ječe, v vojni pa celo smrtna kazen.

Evropski in azijski otroci

Znani raziskovalec dr. Abbot je proučeval na svojih potovanjih na svetu razlike med otroci v Evropi in Aziji kakor se kaže v njihovem vedenju in značaju. Potem je napisal razpravo, ki v njej pravi, da niti malaški in kitajski otroci niso tako razvajeni in razposajeni, kakor mnogi otroci civiliziranih narodov. Tako je opazoval solarje v Siamu. Iz šole so odhajali mirno in dostojno kakor odrasli. Nobene, ni bilo med njimi, ki bi po ulicah kričali ali celo povzročali prepirje in pretepe. Dr. Abbot trdi, da prebivalci krajev z vročim podnebjem nimajo nič preveč energije, da bi jo po nepotrebnem tratili. Prebivalci Hindostana so vedno nekam zamisljeni. Vzrokov je več. Glavni vzrok tiči v podnebnju. Seveda se kaže vpliv podnebja drugače na otroke kakor na odrasle.

Kaj je khaki?

Barva khaki se je razširila skoraj po vseh armadah sveta, prodrla je pa tudi v modni svet. Kljub temu pa še mnogi ljudje ne vedo, kaj je prav za prav to. Nekateri mislijo, da izvirata to ime od barve kakaa. Toda to naziranje je napačno. Khaki pomeni v hindostanski pravi, seveda prah tiste posebne barve, ki se pojavlja največ v Indiji. Blago te barve so jeli prodajati in rabiti v vojski šele v preteklem stoletju, ko se je izkazalo, da so stare pastre ali bele kolonialne uniforme angleških vojakov neprimerno. Posebno slabo se je obnesla bela uniforma, ker se vidi že od daleč. In tako so bili vojski v svetovni vojni v mnogo večji nevarnosti, kakor če bi nosili uniforme zaščitne barve.

Prvotne uniforme khaki so značile zdelovane kaj primitivno. Kolonialni vojaki v

Indiji so namreč kmalu spoznali, da je posevna bela uniforma izborni cilj za upornike in zato so se jeli valjati po prahu barve khaki, da bi dobile njihove uniforme naravno zaščitno barvo. To je pa znala spretno izrabiti angleška konfekcijska industrija. Iz angleške kolonialne vojske se je razširila uniforma khaki ne samo druge kolonialne države, temveč tudi v evropske vojske.

GLAVNA KOLEKTURA DRŽAVNE RAZREDNE LOTERIJE

A. REIN IN DRUG
Zagreb,

GAJEVA 8. ILICA 15.
obvešča neobvezno, da so v 5. razredu 35. kola državne razredne loterije 11. t. m. bili izrečani sledeči dobitniki:

DIN 2.015.000 st. 31402,
DIN 1.006.000 st. 422,
DIN 503.000 st. 54.650,
DIN 403.000 st. 90037,
DIN 200.000 st. 57488, 9327,
DIN 100.000 st. 4224,
DIN 80.000 st. 34291,
DIN 60.000 st. 2858,
DIN 50.000 st. 99405,
DIN 35.000 st. 9065, 37824,
DIN 30.000 st. 31460, 74952,
DIN 25.000 st. 95920, 8793,
DIN 20.000 st. 8194, 53879,
DIN 15.000 st. 96902,
PO DIN 10.000 — st. 23149, 57428, 63006,
73172, 28401, 52238,
PO DIN 8.000 — st. 16922, 33120, 43339,
47522, 84668, 2190, 23174, 70726,
PO DIN 6.000 — st. 6111, 12578, 16106,
25071, 40530, 54984, 47615, 74315,
PO DIN 5.000 — st. 265, 16722, 23190,
30416, 34793, 46754, 55746, 63194,
82217, 99108, 99470, 65060, 76683,
79902, 99534,
PO DIN 3.000 — st. 23561, 44852, 47630,
53788, 70505, 78136, 82116, 84703,
6942, 20632, 35617, 80817,

Popolno uradno listo dobitkov, izdano in kontrolirano od same državne razredne loterije, torej brez vsakih pogreškov, pošljemo vsakomur na zahtevo.

Koliko stanejo nebotičniki

Najdražji newyorški nebotičnik je nedavno zgrajeni »Metropolitan Lifes«. Stroški za ta nebotičnik so znašali 30.000.000 dolarjev. La malo nižji so bili stroški za nebotičnika »Equitable Building« in »Empire State Building«, ki je veljal 28 milijonov dolarjev. Najstarejši ameriški nebotičnik »Woolworth Building« je bil med temi veličani še najcenejši, ker so znašali stroški zanj samo 9.000.000 dolarjev.

Pri tem so pa cene nebotičnikov še vedno zelo visoke, če pomislimo, da je stalo najkasnejše gledališko poslopje sveta »Metropolitan Opera« v New Yorku samo 6.000.000 dolarjev, kar je komaj petina cene modernega nebotičnika. V primeri s temi cenami je bila naravnost poceni zgrajena sloveča londonska opera Covent Garden, za katero so znašali stroški okrog 400.000 funtov šterlingov, kar je v našem denarju dobra dva in pol milijona.

Solnčenje v letalu

Lečenje s solncem je že tako napredovalo, da so jeli penekod uporabljati v ta namen tudi letala. Tu ne gre samo za to, da bi bil bolnik v letalu izpostavljen blagodejnemu učinku solčnih žarkov tudi v času, ko je zemlja zastirta z oblaki ali ko dežuje, temveč tudi za to, da je v višjih zračnih plasteh izžarevanje solca mnogo izdatnejše, nego pri zemlji, kjer je v zraku mnogo prahu in vodnih hlapov. Z merjenjem so učenjaki dognali da je 10 minut trajajoča solčna kopel v višini 2.000 do 4.000 m po svojem učinku enaka več ur trajajoči solčni kopeli na zemlji.

Bolnik, ki se solni v letalu nad oblaki, prihrani torej mnogo na času. Na drugi strani je pa tako lečenje zaenkrat še zelo drago, kajti letalo mora biti za solnčenje posebej opremljeno. Gre v prvi vrsti za okna kabin, ki morajo imeti steklo, skozi katero ultravijolični žarki ne prodirajo.

Kaja in rak

Profesor Cramer iz berlinske bolnice R. Virchow opozarja v neki reviji na malo razsejeljav pojav. Doslej se je pojavljval rak na pljučih zelo redko. Največkrat se je pojavil na želodcu. Zadnje čase se pa vedno bolj množijo primeri raka na pljučih. Dobre ga večinoma ljudje med 30. in 60. letom, torej v starosti, ko dela moški z največjo intenzivnostjo in ko je žena-mati najbolj potrebna družini. Povzročitelja raka se ne poznamo. Učenjaki, ki se pečajo s tem problemom, že dolga leta menijo, da je tu na delu več škodljivcev. Za zelo verjeten vzrok smatrajo zdravniki zlasti hrip, ki more povzročiti v vnetih sluznicah organov trajne bolezenske izpremembe, te pa pospešujejo nastanek raka. Ni bila sicer še dokazana neposredna zveza med hripom in rakom, je pa zelo verjetna. Ker je bilo ugotovljeno, da vsebuje katran snovi, ki povzročajo raka, so mislili, da so tudi katranizirane ceste prikladna tla za širjenje raka. Izkazalo se je pa, da pride z dihanjem v pljučih tako malo katrana, da organizmu ne more biti nevaren.

Večja nevarnost pa preti kadilcem. Brazilski učenjak Roffo, ki se peča zgolj s problemom raka, je statistično dokazal, da se pojavlja rak na sapniku in pljučih največkrat pri kadilcih. Posrečilo se mu je tudi izolirati iz tobaka raka povzročujoče in katranu podobne snovi. Roffo pa seveda ne trdi, da sta kaja in rak vzrok in posledica, pač pa svari kadilce, naj pravočasno nehajo kaditi, če imajo vnetje v ustih ali bronhitis, ker se utogejejo na vnetem tkivu zaradi stalnega draženja pojaviti trajne izpremembe, ki olajšajo nastanek raka. Dr. Roffo priporoča kadilcem, naj skrbijo za higijeno ust in sapnika. To pa itak velja za vsakega civiliziranega človeka.

Na kaj se lahko v Ameriki naročiš

Jed na dom, skrb za otroke in bolnike, pa tudi za poživitev spomina

V naših razmerah človek kar verjeti ne more, na kaj vse se lahko Američani naroče. Amerika ima svoje tipične naprave, na katere je nedavno opozoril »Readers Digest«. Nekatere niti niso ekscentrične, med njimi je več takih, ki bi se dale s pridom porabiti tudi pri nas.

Newyorška restavracija »Longchamps« z nestetimi podružnicami v vsem ogromnem mestu ima avtomobile z električnimi kuhinjami, v katerih kuhajo kar med vožnjo. To so nekakšne leteče restavracijske kuhinje, iz katerih se deloma zalagajo manjše podružnice, kjer nimajo kuhinj, njihova glavna naloga je pa voziti jedi na dom. Naročiš se na obed in večerjo ter določiš, kdaj in kaj hočeš jesti. Jed dobiš točno ob določenih uri, toplo, naravnost iz štedilnika, kamorkoli hočeš, svežo in na željo ti pogrnejo še mizo. Lahko pa naročiš obed ali večerjo tudi samo enkrat, če se slučajno ne kuha doma.

Pisarna gospodične Johnsonove v New Yorku skrbi za nakupovanje po vsej Ameriki. Naroča telefonično, potrebščine nakupujejo in dostavljajo z letalsko pošto, tako da si lahko sestaviš jedilni list za gostijo in pisarna Johnsonove ti hitro dobavi vse potrebne jedstvine iz raznih krajev Amerike. Ali pa naročiš v januarju šopek iz svežih rož, natrganih pod vročim solncem Kalifornije. In rože niso niti tako drage, kakor bi človek mislil. V New Yorku se doplača za šopek samo en dolar.

V Kaliforniji imajo zavod za kratkočasenje otrok. Izpolniš formular in plačaš določeni prispevek, pa ti razvedre otroka, če je še tako bolan ali siten, ker ne more na igrišče. Otroci ima naenkrat enega ali pa celo več novih stricov in tet, ki pišejo navadno lepa pisma, ali pa ga pridejo obiskat in razvedriti. Seveda ne pozabijo prinesiti mu igrač ali slaščic kakor se za teto spodobi. Ta zavod dela velike usluge zlasti mladim materam, ki jim gredo bolni in sihi otroci na živce, pa si lahko pomagajo.

Uradno vremensko poročilo

z dne 12. marca
Rateče-Planica, 870 m: +1, solčno, mirno, 70 cm snega, srenec, skakalnice uporabne,
Kranjska gora, 810 m: +1, barometer se dviga, solčno, mirno, 40 cm snega, srenec, sankališče uporabno,
Vrsič, 1601 m: 150 cm snega, sren, podnevi srenec,
Krnica: 200 cm snega, sren, čez dan srenec,
Dovje-Mojstrana, 650 m: +4, solčno, mirno, 10 cm snega, sren,
Zlatorog v Bohinju, 530 m: —1, solčno, mirno, 90 cm snega, sren,
Dom na Komni, 1520 m: —3, solčno, 170 cm snega, srenec,
Skalaški dom na Voglu, 1540 m: —2, solčno, 150 cm snega, srenec,
Velika planina, 1538: —2, solčno, mirno, 80 cm snega, po robovih kopno, sicer osrenjen,
Ribnica na Pohorju, 715 m: +6, solčno, mirno, 10 cm južnega snega,
Senjorjev dom, 1522 m: in Koča pod Kopo, 1377 m: +3, solčno, mirno, 100 cm snega, srenec,
Ruška koča 1249 m: in Pesek 1382 m: +3, solčno, mirno, 50 cm snega, srenec,
Rimski vrelce, 530 m: —1, solčno, mirno, 15 cm snega, srenec,
Dodatno poročilo dne 11. III. 1938
Koča na Roči, 1395 m: +5, deloma pooblašeno, vetrovno, 60 cm snega, srenec,
Gorjube, 1000 m: —1, pooblašeno, mirno, 40 cm snega, sren,
Mozirska koča, 1344 m: —2, deloma jasno, 120 cm snega, sren.

SOKOL

Mladinska akademija Sokola v Mostah

V svojem zaslinem domu v Mostah je bila v četrtek mladinska akademija, ki so jo izvedli deca in oboji naraščaj. Občinstvo je skoro do kraja napolnilo dvorano in s tem izkazalo priznanje mladim Sokolcem in Sokolčicam. Akademijo, ki je obsegala 14 točk, je otvoril član moškega naraščaja s primernim nagovorom, nakar so sledile dobro pripravljene telovadne točke. Omeniti moramo, da društvo nima telovadnice in je gost bratskega društva v štepanji vasi in na Taboru, zato zaslužijo še posebej pohvalo. Moška deca je prav dobro in skladno izvajala vaje pod prapro, proste vaje, preskoke, ženska deca proste vaje, rajalne vaje, balade, osmorico in vaje z žogami, moški naraščaj skupne, petorice, ženski naraščaj pa razgibalne vaje, petorico in vaje po melodiji mazurke. Zadnja točka lepe akademije je bila »Sokolska misel v besedi, sliki in glasu.« V tej točki, ki je obstojala iz štirih slik: staro in novo Sokolstvo, sokolska misel, jugoslovenstvo v Sokolstvu, sokolska gesla, pa je priredili

V Washingtonu imajo pa podjetje, ki vam vzorno poskrbi za otroke, ne da bi ga vzelo iz hiše. Za tri dolarje tedensko dostavlja jed točno po zdravniškem receptu v sterilizirani posodi, pošlje vam strežnico, ali pestunjo, poskrbi za plenice in vse drugo, kar se potrebuje pri majhnem otroku.

Pri neki trdki v Berkeley v Kaliforniji se da najeti vse, kar je potrebno za bolniška doma, tako bolniška postelja s pripadajočo napravo za dviganje in spuščanje vzglavja, deščice, berglie, palice, pultji za čiščenje in mizice, na katerih lahko jedo bolniki leže, tako da morejo ležati bolni doma, pa imajo vendar vso udobnost. Taka trdka bi bila potrebna zlasti pri nas, da bi ne bilo bolnim ljudem treba hoditi v bolnico gledat in uživat ta raj na zemlji, samo če bi vzorna postrežba na domu ne bila predraga.

Neka newyorška agentura opozori človeka pismeno ali telefonično na važne dneve v letu, ko imajo sorodniki ali prijatelji godove in podobno. Za to uslugo se plača letno dva dolarja. In človek ne pozabi voščit sorodnikom in prijateljem vsele praznike, srečno novo leto, še na mnoga leta itd. Za dva dolarja letno pa ima agentura v evidenci samo osem ljudi: za vsakega nadaljnje je treba doplačati pol dolarja.

Magazin »Adventure« (Pustolovščina), čigar izdajateljstvo je organiziralo društvo resničnih pustolovcev, živčnih neobčičnih življenje ali potujočih po svetu, vzdržuje informacijsko službo o potovanju po krajih, kamor razni tujkoprometni uradi ne prirejajo izletov. Pisarna društva resničnih pustolovcev je v stalnih stikih s svojimi člani in ti ji odgovarjajo na vprašanja, kako je na otokih Galapagos, kako se da najbolje organizirati potovanje okrog sveta na motociklu ali avtomobilu, kako je v pustih krajih, kamor pride samo kanadska policija na konjih in podobno. Član je dolžan odgovoriti na vprašanje ter poslati pisarni pismen odgovor, za kar dobi pol dolarja.

telj segel nad kvaliteto mladinske akademije. Tu smo videli v simboličnih slikah sokolski delovni program in spoznali ogromno moč sokolstva, ki nas vodi sledeč genijalni Tyrsevi ideologiji do naših starih idealov — vseslovenskega nacionalizma. Vilek te siljajo uspele mladinske akademije je bil ob zaključku, ko je vsa množica v dvorani z mladino vred zapela sokolsko »Hej Slovani« in »Le naprej brez miru«, s čimer je bila akademija zaključena. Vadičeljskemu zboru močanskega Sokola moramo k tej uspehi akademiji iskreno čestitati.

Idealen človeški obraz

Čeprav je seveda zelo težko reči, kakšne dimenzije mora imeti idealen človeški obraz ali tudi telo, vendar so poskusili to dognati že mnogi umetniki in profesorji na akademijah upodablajoče umetnosti. Tako hočejo najti izvestne nove zakone estetike. Angleški listi poročajo, da je londonski profesor znanosti in umetnosti Brown točno premeril 10.000 človeških obrazov, da bi našel prave dimenzije idealnega obraza.

Mera, ki odgovarja na njegovem mnenju idealu obraza, je sredina med mero obrazov antičnih kipov in modernih ljudi. Po tem zakonu bi moral biti idealen obraz, tako pravilen, da bi morali biti nos, ušesa in usta po dolžini enaka in sicer 47,8 mm. Ustnice morajo biti v najširšem delu visoke 19 mm, veke od enega do drugega kotička pa dolge 25,6 mm. Človeški obraz tel dimenzij je po mnenju prof. Browna idealen.

Obed za 100 dolarjev

100 dolarjev — to je v našem denarju že lepa mesečna plača. Čudno se torej zdi na prvi pogled, da bi človek plačal toliko za en sam obed. Toda v Ameriki je mogoče tudi to. Ameriška demokratska stranka prireja vsako leto po vsej Ameriki bankete v počastitev narodnega velikanu Andrewa Jacksona. Obed v Washingtonu se udeležijo vedno tudi prezident in demokratska stranka spretno kuje dobiček iz udeležbe na tej veliki politični in družabni prireditvi za svoje finance. Stranka je namreč dolžna 211 tisoč 295 dolarjev in zato si mora pomagati, kakor ve in zna.

Tako je določila za udeležbo na Jacksonovem banketu prispevek od 25 do 100 dolarjev. Banketi se vrše istočasno po vseh velikih ameriških mestih in na njih govore najuglednejši možje demokratske stranke. Na banketu v Washingtonu je govoril sam prezident Roosevelt in njegov govor so odvajali po radiu. Tu je znala stopniti na banket 100 dolarjev, dočim je znala v New Yorku 50, po drugih mestih pa 25 dolarjev. Demokratska stranka je zbrala tako precej denarja in največje veselje na Jacksonovih banketih je imel njen blagajnik.

Darujte za »Zvončkov« sklad

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem javljamo tužno vest, da je naša blaga gospa

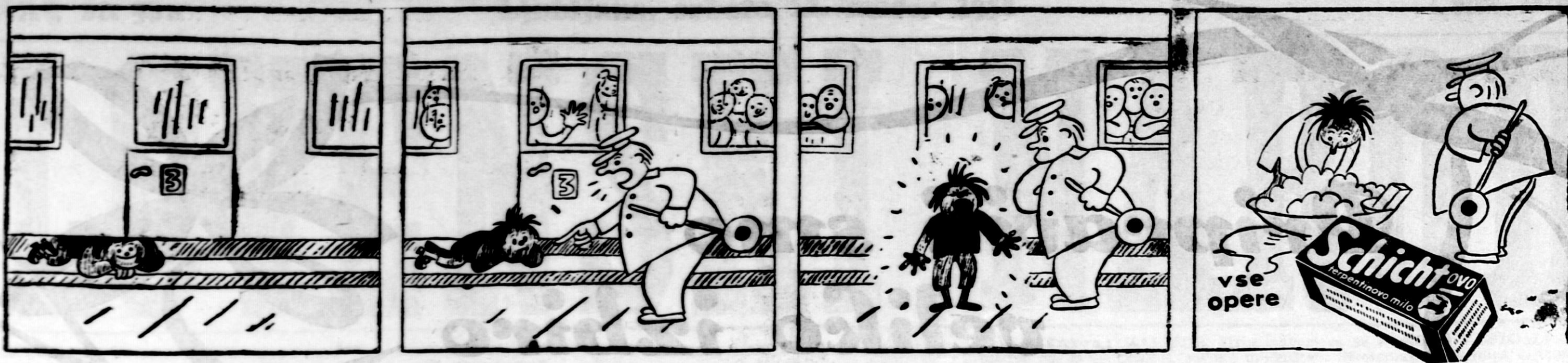
Marija Bayr

vdova rač. svetnika

danes ob 3. uri v 87. letu starosti mirno preminula. Pogreb drage pokojnice bo v nedeljo, dne 13. t. m. ob 1/5. uri popoldne izpred mrtvaške veže zavetišča sv. Jožefa (Vidovdanska cesta) na pokopališče k Sv. Križu.

LJUBLJANA, dne 12. marca 1938.

ZALUJOČI OSTALI.

MALI OGLASI

Beseda 50 par. davek posebej. Preklic, izjave beseda Din 1. davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko — Popustov za male oglase ne priznamo.

SLUŽBE

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

VAJENCA

za mehanično obrt sprejemni takoj. Naslov v upravi »Slov. Narod«. 726

KAPITAL

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

Posojila na vknjižbo, poroke, hipotekarne na 5 ali 10 let s 7% obrestmi ter kmetom za gospodarske potrebe po 6% obrestih preskrbimo takoj. Pojasnila daje UNION, Zagreb, Radičeva ul. 12. 718

ŽIVALI

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

MLADE PSICE

volčjake, zgodnje, zelo lepe in dobre čuvaje proda: Vehovar Ivan, Koprivnica pri Rajhenburgu. Naprodaj ima tudi večjo količino dobrega jabolčnika in vina. 721

RAZNO

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

Pomladne novosti! vseh oblačil, sport, kamgarn, obleke, pumparice, perilo itd. najceneje

PRESKER

Sv. Petra cesta 14

Sveže najfinišne norveško ribje olje

dr. Piccolija v Ljubljani iz lekarne se priporoča oledim in slabotnim osebam

Vse naše inserente

In tiste, ki nam na oglase v našem listu pošiljajo pismene ponudbe, opozarjamo, da smo na našem poslopiju v Knafljevi ulici št. 5 namestili poseben nabiralnik rdeče barve, v katerem ponudniki lahko puščajo svoje ponudbe, prav tako pa tudi inserenti naloge za oglase. Inserenti nam v primeru, če nam oglašne naloge puščajo v nabiralniku, morajo odgovarjajoči znesek priložiti v znamkah, ker sicer oglasov ne bomo uvrščali.

ROLF FREMONT:

Svet o razvalinah

Pustolovski roman

Vi hočete z mojim izumom uničiti svet, jaz pa nisem hotel dati njegove strašne sile ljudem v roke drugače, nego kot blagodejen pripomoček v delu, prinašajoč zmago nad gmoto, ne pa razdejanje.

— To so same fraze! Mene z njim ne boste preslepili. Poznam vas vse še predobro! — je vzkliskal kapitan ogorčen.

— Pa naj bo, če mislite tako. Prav nič me ne veseli pripraviti se z vami. Zaenkrat mi zadostuje to, kar je zadovoljilo oni dan vam. povedati vam hočem svoje mnenje, ne da bi zahteval od vas pritrditev, — pa tudi odklonitve ne. V tem trenutku pojmujem svobodo prav tako, kakor ste me naučili pojmovati jo vi.

— Izvolite me torej poslušati in pokažite pri tem vsaj toliko potrpežljivosti in samopremagovanja, kakor sem ga pokazal oni dan jaz. Posebno bi vas pa prosil, da bi se ne približevali tako premeteno zvonce: Smeli boste pozvoniti, kadar bom to dovolil. Če bi pa storili to prej, ne bo nihče živ prestopil tega praga. Na to se lahko zanesete.

— Gospod, to je nasilje. Da, taki ste vi vsi. Vaša prijaznost je vedno izsiljena samo s strahom. Čim

pa začutite v rokah le malo moči, postanete takoj ošabni, nasilni...

— Vi pa ne! Čisto pravilno, — se je zasmejal Benson. — Vi v svoji ubogi domovini niste niti morili, niti ropali, vi niste zagrešili nobenega nasilja, niste se opajali z močjo, ki vam jo je usoda neprilakovan položila v naročje. Maščevali se niste s tem, kar ste prej preklinjali. Vi namreč označujete enakost in svobodo. Kako krasno je delo, ki ste ga opravili! Kako močno se razlikuje vaš sistem od krvavega vladanja najkrutejših vladarjev ruske države.

— Hidri kapitalizma smo morali odsekati sto glav, da bi ne oživel.

— Hidri kapitalizma! Recimo, da je tako! To je lepa beseda in govorniško se sliši imenitno. Toda zakaj lažete z njo samemu sebi?

— Lažem! — je kričnil kapitan posmehljivo.

— Seveda. Mar v globini svoje duše ne veste, da more samo kapitalizem, proti kateremu neprestano trobite k napadu, poravnati račun za to, kar označujete za enakost in svobodo? Dokler so tu iz vaših ust že tolikokrat proklete vreče mamona, se lahko v parlamentih izglasujejo vse te lepe socialne pridobitve. Kdo jih bo plačal? Seveda samo industrija — kapitalizem. Nikoli ne delavec, ki bi hodil po mestu brez dela. Na to pozabljate ali pa nečete misliti.

— To ni res! Kapitalizem daje samo pod pritiskom drobtine svojega plena — mi pa hočemo svojo pravično polovico.

— Hm, o tej pravičnosti bi tudi še lahko debatirali. Toda recimo, da je tako. Ne razumem pa potem takem, zakaj se zatekate zdaj tudi vi, nasprotniki kapitalizma, povsod k njegovi pomoči? Doma ste vse uničili...

Kapitan mu je posegel v besedo:

— Uničili! Da, vi kričite, da smo morili, ropali in rušili. V resnici smo pa samo vračali milo za drago, pravično kaznovali — nič več. Sicer pa, čemu mi vse to govorite? Svojih nazorov ne bom izpremenil, tudi če bi mi zagrozili s smrtjo. Tudi proletarec zna umreti in nikar ne mislite, da boste izsilili iz mene moledovanje, da bi se me usmili. Nikar ne pozabite, da boste umrli strašne smrti tudi vi, če bomo uničeni mi.

— To bomo šele videli. Sicer pa, prav pravite, čemu bi se prerekala, saj imava važnejše delo.

— Končajta to neokusno komedijo. Nikar ne igrajte plemenitega sovražnika, ki nam hoče priznati, — je prekinil kapitan Benson in ga ošinil s srditim pogledom. — Storili smo neumnost, ki jo je pa zakrivila samo naša nepravilna domneva. Či rečim je tepec, ki zasluži kroglo v glavo za to, kar je zakrivil. Uničite torej, če hočete našo podmornico — saj pojedete z njo na dno morja tudi vi.

— Čeprav bi znal storiti to, da ni drugega izhoda, me zaenkrat ne veseli, da bi legel s tako družbo v skupen grob, — je odgovoril Benson v svoji običajni prevdarnosti. — Vi pozabljate, da jaz nisem tako prežet z mržnjo in zlobo kakor vi.

Povem vam, za kaj mi gre. Hočem zopet imeti svojo svobodo, ne mislim pa na osveto.

— Hvala, toda nobene take plemenitosti ne sprejemam, ki bi me ponižala. Če sem izgubil igro, jo bom znal tudi plačati. — ga je zavrnil kapitan.

— Dobro, samo da ne zahtevam, da bi svojo izgubo plačali z življenjem. Sicer pa, saj je posadka vaše podmornice izpolnjevala samo vašo povelja in na meni ni zakrivila ničesar, za kar naj bi jo tako kruto kaznoval. Morda boste nazvali moje naziranje zopet neokusna komedija, toda to ni važno. Ravnam vedno po svojem prepričanju.

— Čujte, kaj zahtevam. Storite tole: Pozvonite slugi in mu naročite, naj se podmornica takoj dvigne na površje. Čim se bo to zgodilo, odideva samo midva na krov. Poskrbeli boste, da nama ne bo nihče sledil. Svoje tovariše boste pa poučili, da bi se kršitev te prepovedi nemudoma kaznovala s smrtjo tistega, ki bi ne ubogal.

Ko se podmornica dvigne na površje, vam dam vsa druga navodila. Če se jih boste držali, vam jamčim, da bom prizanesel vašim življenjem in podmornici. Računam pa seveda s tem, da vam bo ta lekcija zadostovala, da mi drugi ne boste več hoteli prekrizati poti, kajti v tem primeru bi obratunala drugače.

Kapitan je okleval.

Benson je čez nekaj časa pripomnil:

— V petih minutah se morate odločiti, ker nimam mnogo časa. Torej!

STANOVANJA

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

Enosobno stanovanje svet. s kabineto ali malo dvosobno isče snažna in mirna uradniška stranka (dve osebi) za april ali maj. Plačnik zanesljiv in točen. Ponudbe na upravo »Slov. Narod« pod »Stalenc«. 589

POUK

Najmanjši znesek 8 Din Beseda 50 par. davek posebej.

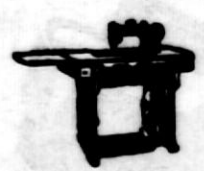
STROJEPIŠNI POUK Večerni tečaj, oddelki od pol 7. do 8. in od pol 8. do 9. ure zvečer. Vpisovanje dnevno od pol 7. do 8. ure. Na razpolago 25 najrazličnejših oisalnih strojev. Christofor učni zavod, Domotranska c. 15.

Otroški vozički najnovejših modelov

Dvokolesa, motorji, triciklji

Šivalni stroji pogonjski

PO ZELO NIZKI CENI — CENIKI FRANKO

»TRIBUNA« F. BATJEI

LJUBLJANA, Karlovska cesta 4 — Podružnica MARIBOR, Aleksandrova cesta 26

ZALOŽBA »CESTA«

Ljubljana — Knafljeva ulica 5

Vam priporoča zanimivi knjigi

ZGODBE BREZ GROZE

Pjotr — Rasputin

Broširana knjiga 10.— din, v platno vezana 15.— din. Poština za vsako knjigo 1.— din.

Nazadnje se vendarle vsakdo vrača k meni!

Saj ni čudno — kajti edino le NIVEA vsebuje „Eucerit“ krepično sredstvo za kožo in vrh tega je NIVEA zelo poceni in koristna.

GOSPODJE

že sedaj dobite

nove pomladne vzorce srajc in samoveznice

pri **Koss. LJUBLJANA**

MESTNI TRG

NARODNA TISKARNA

IZVRŠUJE VSA TISKARSKA DELA LEPO IN OKUSNO

Makulturni papir

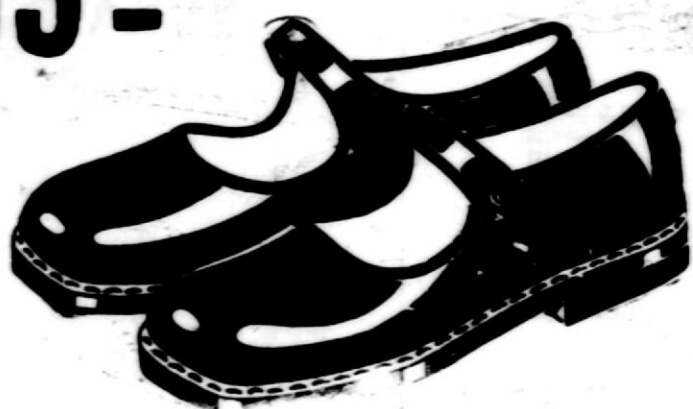
proda

uprava »Slovenskega Naroda« Ljubljana, Knafljeva ulica šte. 5

Pripravili smo veliko izbiro pomladnih modelov

39.-

Za Vaše najljubše fleksibelne lahke čevljički na špango z usnjenim podplatom. Št. 24 do 26 din 49, šte. 27—30 din 59, šte. 31—34 din 69.

59.-

Fini deški lakasti čevljički z okrašenim jezikom preko rista Št. 27—30 din 69, št. 31—34 din 79.

Dečje nogavice od 4.- do 12.- din.

59.-

Deški lakasti čevljički fleksibel na zadrgo, z usnjenim podplatom. Št. 31 do 34 din 79, št. 27—30 din 69.

69.-

Pomladni izprehodi Vam bodo še prijetnejši v teh lahkih čevljičkih iz dihtina z udobno nizko peto.

Ženske nogavice od 5.- do 29.- din.

89.-

Praktičen in udoben fleksibel polčevlji iz rjavega ali črnega boksa z okusno moderno zaponko.

89.-

Okusno in bogato perforiran polčevlji, ki bo popolnoma pristojal k Vašemu kostumu. Izdelan je iz črnega ali rjavega boksa.

Moške nogavice od 3.- do 14.- din.

79.-

Zračni moški sandali z usnjenim podplatom in gumasto peto. V njih se boste edno dobro počutili.

119.-

Enostavni in elegantni moški polčevlji iz črnega ali rjavega boksa z usnjenim podplatom in gumasto peto.

Posetite nas!

Rata